

Ett Skåne för alla – inte några få

Vänsterpartiet i Region Skåne

Budgetmotion 2019

Vänsterpartiet Region Skåne

Budgetmotion från Vänsterpartiet i Region Skåne för 2019

Vänsterpartiet gick till val på att öka resurserna till sjukvården. Vänsterpartiet gick till val på att stärka kollektivtrafiken och se till att alla oavsett var man bor i Skåne har möjlighet att välja att åka kollektivt. I detta budgetförslag sätter vi fokus på de frågorna. Vi går från ord till handling och lägger konkreta förslag på hur sjukvården kan stärkas och personalen få mer resurser – fler kollegor, bättre arbetsmiljö – det ger förutsättningar för att kunna öppna upp fler vårdplatser och stärka primärvården. Vi går från ord till handling när det gäller satsningar på kollektivtrafiken och börjar en satsning för att permanenta avgiftsfria resor för barn och unga på sommaren.

För oss i Vänsterpartiet är det uppenbart att sjukvården behöver mer resurser. Precis som vi har sagt under många år behöver vården stärkas både med ökade generella anslag från staten och med en höjd regionalskatt. Resurserna behövs för att finansiera en allt mer avancerad sjukvård, se till att den når alla i befolkningen som behöver den, och anställa fler så att de behov av vård som människor har kan mötas upp av sjukvården. Vi vill använda resurserna för att satsa på personalen. Anställa fler, inleda resan mot kortare arbetstid, satsa på arbetsmiljön och därigenom kunna öppna upp fler vårdplatser samt stärka resurserna till primärvården. Region Skåne behöver höja skatten, men de resurserna behöver gå till sjukvård utan ytterligare besparingskrav.

I Vänsterpartiets förslag på budget höjs skatten med 80 öre precis som i tidigare års förslag. De resurserna vill vi framförallt satsa på stärka sjukvården och kollektivtrafiken. För att alla har rätt till vård efter behov och varje anställd i regionen har rätt till många kollegor och en riktigt bra arbetsmiljö. För att varje skåning har rätt till en bra kollektivtrafik att lita på.

Sara Svensson, regionråd för Vänsterpartiet i Region Skåne

Ett Skåne för alla – inte några få

Den nyligen framlagda delårsrapporten från 2018 (januari-augusti) visar tydligt att de underskott som framförallt sjukvården dragits med under tidigare år kvarstår och till viss del fördjupas. De åtgärder som vidtagits har inte minskat de ekonomiska och personella behov som finns inom regionens verksamheter och de förmår heller inte finansiera de stora investeringar som finns planerade för kommande år. För att uppnå de kvalitetsmål som finns för verksamheterna krävs en stabil ökad finansiering vilken bör grundas i ökade skatteintäkter. I detta budgetförslag presenteras en sådan finansiering samt syfte och mål av densamma för Region Skånes verksamheter under 2019.

Vänsterpartiets vision om ett jämställt samhälle rör regionens alla delar. Vi lever och verkar i ett samhälle som är djupt ojämnt. Kvinnors och mäns olika förutsättningar genomsyrar hela samhället och Region Skåne har i egenskap av offentlig och demokratisk institution ett stort ansvar i att utjämna dessa skillnader. En sådan ansats behöver också genomgående återspeglas i regionens ekonomiska planering.

Under många år har Region Skånes budget varit underfinansierad. Det har märkts i att sjukvården har fått för lite resurser men också i att regionens övriga verksamheter har fått skära ner. Nedskärningar drabbar i första hand personal inom verksamheten och vid förändringar i verksamheten de mest sårbara invånarna. Utöver ökade resurser till sjukvården krävs ett förändrat arbetssätt där sjukvårdspersonalen får kortare arbetstid och ett ökat inflytande över verksamhetens planering, ett arbetssätt med färre beslutssteg och ökat tillvaratagande av professionens erfarenhet och kompetens.

Under det senaste året har kollektivtrafiken fått en viss ökning av resenärer, men sett i relation till befolkningsökning ser vi inte ett generellt ökat resande. Den indexering av biljettpriser som skedde under 2018 var djupt olycklig och kan inte ses som ett gott incitament för ett ökat kollektivt resande. Tågtrafiken har under året uppvisat stora problem. Pågatågen och Öresundstågen har varit försenade sammanlagt 8 113 timmar. Det utgör en ökning med 60 respektive 67 % jämfört med 2017. Detta har också påverkat förtroendet för kollektivtrafiken. Vi behöver en stabil finansiering av kollektivtrafiken över regionen för att säkerställa ökad jämlik tillgång både geografiskt och ekonomiskt. Barn, unga och pensionärer bör resa gratis som ett första steg mot en helt avgiftsfri kollektivtrafik. Drift bör ske i egen regi för att förbättra situationen för resenärer och personal.

Inom kultursektorn har det inte gjorts några satsningar trots att flertalet undersökningar visar att kultur är viktig för det allmänna välmåendet, folkhälsan och bildningen. Istället ser vi förslag på nedskärningar vilket inte kan anses önskvärt.

Regionens budgetplan har inte varit hållbar. Att hålla kvar vid en låg skattesats är stadigt kostnadsdrivande då resultatet av effektiviseringar, besparingar och nedskärningar går att se i höga sjukskrivningstal, personalflykt och medföljande kompetensbrist. Att hålla kvar vid en låg skattesats betalas av regionens personal och i förlängningen i sämre kvalitet för invånarna.

Vänsterpartiet vill istället satsa.

Skattefinansierade satsningar för hållbar regional verksamhet

Vänsterpartiet yrkar på att skatten höjs från dagens 10,69 till 11,49 kronor, en höjning med 80 öre. En höjning till 11,49 kronor innebär att Region Skåne hamnar i mittfåran av de svenska landstingen avseende skattenivå. Novus undersökning från 2018 visade att 58 % av skåningarna säger ja till en skattehöjning och att majoriteten vill se att pengarna går till sjukvården. Det har varit, och är, även Vänsterpartiets åsikt. En skattehöjning hade kunnat ge utrymme att adressera den ojämlikhet vi kan se i den skånska vården idag och satsa på förebyggande åtgärder för en jämlik, jämställd tillgång till vård.

Sjukvården i Skåne behöver fler vårdplatser för att möta behovet av sjukvård. Brist på investeringar har förvärrat vårdplatsbristen på flera platser över regionen. Det har inneburit överbeläggningar, avvísningar och flyttar av patienter vilket verkar kostnadsdrivande och inte minst varit riskabelt ur ett patientsäkerhetsperspektiv.

Vi i Vänsterpartiet menar att en skattehöjning ska användas till att starta viktiga personalpolitiska reformer som på sikt kommer att sänka andra kostnader, till exempel för sjukskrivningar. En nyckelåtgärd för sjukvården är förkortad arbetstid med bibehållen lön. Sjukskrivningar, hög stressnivå, brist på återhämtning och för få kollegor är problem som alla skulle kunna avhjälpas med en arbetstidsreform. Försök i bl.a. Göteborg och Mölndal har visat positiva effekter på välmående, kvalitet och ökad attraktivitet vid rekrytering.

Vi menar att det är ohållbart att fortsätta driva regionens verksamheter med en underfinansierad budget. Fortsatta försök med besparingar och effektiviseringar kommer på sikt att allvarligt skada kvaliteten på verksamheten och kostar redan idag mycket. Vänsterpartiet vill istället se ökade resurser från en höjd landstingsskatt, men också från ökade generella stadsbidrag och riktade satsningar mot de byggnadsinvesteringar för regionens sjukvårdsområden som är under utförande. Den senaste mandatperiodens budgetsamarbete mellan Vänsterpartiet och Regeringen har inneburit ett antal reformer som påverkat regionens verksamhet. Åldersgränsen för avgiftsfri tandvård har höjts till 22 år, satsningar på bl.a. kvinnovård har genomförts och skolungdomar har haft avgiftsfri kollektivtrafik under sommarlovet. Det har varit uppskattade anslag och utgör goda exempel på reformer som gynnar invånarna och ökar jämlik tillgång till regionens verksamheter. Budgetsamarbetet har gett regionen ekonomiskt stöd som vi inte kan räkna med finns kvar under nästkommande regering.

Att välja jämlikhet för alla framför valfrihet för de få

I grunden motsätter vi i Vänsterpartiet oss att privata vinstintressen tillåts styra i välfärden och att gemensamma skattemedel går till företagsvinst istället för att återinvesteras i den gemensamma verksamheten. Vi menar att alla skattemedel som går till Region Skånes verksamheter – främst vården och kollektivtrafiken – ska användas till drift och utveckling av verksamheten och att vinstintresset ska bort. Den valfrihet som utlovas i exempelvis vårdval utgör en etableringsfrihet för företag – som då framförallt väljer att etablera sig i socioekonomiskt välmående områden där vinsten är som högst. Det ger inte större valfrihet för den majoritet av invånarna som inte bor i dessa områden. Regionens laga ansvar är att tillhandahålla en god och jämlik vård utifrån behov.

Riksrevisionen konstaterar att antalet besök till vårdcentraler i Skåne har ökat mest bland personer som har en inkomst över medianen eller är födda i ett höginkomstland. De konstaterar också att det är sjukare personer som söker sig till de offentliga vårdcentralerna än till de privata. De offentliga vårdcentralerna får därmed en tyngre patientgrupp att ta hand om. Vårdvalet skadar allvarligt jämlikheten i vården när efterfrågan snarare än behov tillåts styra, resurser omfördelas då från mer sjuka till mindre sjuka och köer växer för de med livshotande tillstånd. Trots att Region Skåne har viktat ersättningarna så att större vårdtyngd ger högre kostnadsersättning har utvecklingen inte påverkats nämnvärt. Det framstår också alltmer tydligt att vårdvalens taklöshet innebär att dessa i princip har fri dragningsrätt medan övrig verksamhet ständigt tvingas till nya besparingar. Det har lett till att vårdvalen enbart sett till 2018 fortsatt producerar ett underskott för sjukvården på hundratals miljoner kronor. De privata vårdvalen är kostnadsdrivande, därför är det bra om ersättningar till privata aktörer inom sjukvården överlag sänks. Utförsäljning av operativ verksamhet minskar utbildningstillfällen för personal under utbildning. Vänsterpartiet anser att vi snarast behöver återta de specialiserade vårdvalen i offentlig regi - för sjukvårdens, patienternas, ekonomins och demokratins skull.

Landstingens kostnader för privata digitala vårdtjänster har ökat kraftigt senaste året, fastän den tidigare applicerade utomlänstaxan efter omfattande kritik sänkts betydligt. Genom riktade reklamkampanjer skapas vårdbehov för enkla självläkande tillstånd såsom förkylningar samt förskrivning av icke-receptbelagda läkemedel. Patienterna får snabbt vård för icke-akuta ärenden medan landstingen får stå för patientavgifterna. Istället för att avlasta den ordinarie vårdcentralen eller minska väntetiden för den multisyka äldre patienten riskerar detta att leda till överproduktion av vård och skenande kostnader för en redan underfinansierad primärvård.

Långsiktigt finns ingen annan lösning än att ta bort vårdvalen. På kort sikt krävs att regionen ställer samma krav på privata verksamheter som på verksamheter i egen regi, bland annat rörande volymtak för samtliga avtal. Vänsterpartiets grundinställning kvarstår: skattemedel ska gå till verksamhet och inte till aktieutdelning.

Uppföljning av regionala upphandlingsavtal och kollektivavtal

Avtalsuppföljningen är central för regionen. Det ska inte vara möjligt att upprepade gånger bryta mot upphandlingsavtal utan vitesföreläggande. Detta inkluderar även miljömål, vilka bör vara tydligt formulerade i avtalen och även gälla underleverantörer. Det är också av största vikt att de upphandlingar som väl utförs innehåller skarpa kriterier om kollektivavtal, meddelarfrihet samt att personalen garanteras möjlighet till fortsatt anställning även om ett annat företag vinner upphandlingen. Det behöver göras gedigna granskningar av avtal för att skydda de anställda innan avtalen ingås. Vänsterpartiet menar även att pågående avtal och kommande upphandlingar av sjukhusbyggnader ska kopplas till sociala krav gentemot de företag som vill lämna anbud. Exakt form för dessa krav bör utredas. Revisionens roll och uppföljning av de granskningar som tas fram bör förtydligas och skärpas.

Det är viktigt att vara medveten om alla de problem som finns med upphandling enligt LOU (Lagen om offentlig upphandling). LOU-lagstiftningen medför avgörande hinder för insyn, transparens och demokratiskt beslutsfattande. Hela upphandlingsförloppet omgärdas av sekretess vilket försvårar insyn för personal och opposition och därmed hindrar en konstruktiv dialog. Samma sekretess sätter också en stor majoritet av de beslutande i en orimlig situation. Några ledande förtroendevalda får lite mer information men är förhindrade att sprida denna vidare, vilket gör att övriga ledamöters möjlighet till att ta ett välgrundat beslut försvåras betänkligt samt skapar såväl fördröjning i start som dyra juridiska kostnader, då besluten överklagas av det icke vinnande bolaget. Dessa grundläggande medföljande svårigheter gör att Vänsterpartiet anser att så lite verksamhet som möjligt ska upphandlas.

Region Skåne bör även tillämpa vita jobb-modellen som innebär att entreprenörer och underentreprenörer förbinder sig att följa kollektivavtal (eller villkor i enlighet med kollektivavtal), och att detta följs upp systematiskt.

Motverka skatteflykt

Den avancerade skatteflykten är ett växande problem. Multinationella koncerner och storbanker har satt i system att hitta luckor i lagstiftningen för att kunna föra över sina vinster obeskattade till skatteparadis. Enorma belopp göms idag i skatteparadis samtidigt som skattepengarna inte räcker till för att garantera medborgarna en god välfärd. Det påverkar också invånarnas förtroende för skattesystemet. Ansvaret för att ta itu med skatteflykten vilar främst på politiker verksam på nationell och internationell nivå, men i väntan på ett internationellt regelverk kan lokalpolitiker ta sitt ansvar för att medborgarnas skattepengar inte ska gå till företag, banker eller fonder som utnyttjar skatteparadis för skatteflykt. I Region Skåne kan vi bl.a. återta verksamhet i regional regi, de skånska kommunerna kan återta verksamhet i kommunal regi och vi kan ställa krav på land-för-land-rapportering av banker och företag som lägger anbud i våra regionala offentliga upphandlingar. Land-för-land-rapportering skulle synliggöra om anbudsgivarna betalat en rättvis skatt i varje enskilt land där de är verksamma.

Det är också viktigt att regionen går före och kräver redovisning av var vinsterna i de privata företagen hamnar.

Styrningsmodeller – visa tillit till de anställdas kompetens

Vänsterpartiet menar att det är hög tid att göra sig av med New Public Management-styrning och påbörja arbetet med en grundläggande förändring av styrsystemet i Region Skåne. Ett nytt system bör utgå från behov och inriktas mot samhällsnytta och ökad kvalitet. Det måste byggas utifrån ett grundläggande förtroende för den egna personalens kompetens och vilja att sköta sina jobb utan orimliga kontrollfunktioner. Hårda uppdelningar mellan beställare och utförare försvårar kunskapsöverföring och teamarbete och gör ansvarsfördelningen oklar för invånarna.

På nationell nivå har regeringen initierat en process för att utveckla styrmodeller som skapar större frihet för medarbetarna i offentlig sektor. Man konstaterar bland annat i sammanhanget att de senaste decenniernas styrning försvagat yrkesprofessionernas roll och lett till ökad administration. Inom Region Skåne bör en motsvarande process inledas omedelbart. Vänsterpartiet menar att det bör ske i form av en grundlig organisationsöversyn med målsättning att minska antalet chefsled, öka arbetsplatsdemokratien samt sätta fokus på vårdbehov och mindre på skenbart enkla mätpunkter.

NPM-styrning i Region Skåne har lett till att administrationen ökat och tilliten till personalens kompetens gröpts ur. Generella resultat är väldokumenterade i forskning och gör sig också synliga i de regionala verksamheterna. Kostnaderna har ökat och verksamheten har anpassats efter vad som följts upp istället för efter vad medborgarna har haft för behov. Inom vården har det bland annat resulterat i att kroniskt sjuka fått stå tillbaka för nyinsjuknade. Förtroendet för den egna personalen minskar i takt med att kontrollen ökar. I regionen har diskussionen om antalet chefsled och förvaltningsstruktur blivit alltmer framträdande.

Det finns anledning att göra en översyn angående sjukvårdsorganisationernas storlek. Alltför många vårdplatser under samma organisationstak, som efter sammanslagningen av Malmö och Lunds sjukhus till SUS, riskerar att utgöra en försämring för verksamheterna. Det är av stor vikt att förändringar i struktur tar aktuell empirisk kunskap i beaktande. Modern organisationsforskning bedömer enheter om 300-600 vårdplatser som mest effektiva, att jämföra med SUS ca 1500 platser.

Investeringar för framtiden

De stora investeringar som ligger framför Region Skåne de närmaste 15-20 åren beror delvis på medicinskt teknisk utveckling där betydligt fler går att behandla än idag, ett eftersatt underhåll som gjort att lokaler tillåtit förfalla på ett oacceptabelt sätt samt en senfärdighet att ta fram konkreta förslag om nybyggnationer som borde kommit för ett antal år sedan. Vänsterpartiet ser de stora behov som finns i nya lokaler för att sjukvården framåt ska kunna utvecklas på ett bra sätt. Vänsterpartiet ser också positivt på satsningar kring utvecklad kollektivtrafik och det pågående införandet av ett nytt, gemensamt journalsystem för vården. Det är centralt att ombyggnationerna involverar sjukvården och att ett nytt hus inte enbart är en huskropp utan att vårdens medarbetare får vara med i utvecklingsarbetet redan från start. Ekonomin är viktig och måste ses som en helhet – både investeringskostnaden och den kommande driftskostnaden för verksamheterna som ska vara i de nya lokalerna.

Sjukvård

Vänsterpartiet slår vakt om en sammanhållen offentlig hälso- och sjukvård. Detta är garanten för att alla människor oavsett vem hon är ska få tillgång till en sjukvård utifrån behov. Rätten till hälsa och sjukvård är grundläggande. Det är när samhället gemensamt tar ansvar för vården som behoven sätts i centrum. Den sammanhållna offentliga sjukvården är förutsättningen för en verksamhet där all vård ges efter behov istället för lönsamhet.

Satsa på bättre folkhälsa

Det är inom det förebyggande och uppsökande arbetet som regionen kan öka jämlikheten, inte inom rätten att välja utförare, som i verkligheten mer fungerar som en frihet för företag att etablera sig. Ett gott folkhälsoarbete sker främst genom samhälleliga insatser. Faktorer som påverkar hälsa är många, t.ex. arbetslöshet, utbildning, inkomst, inflytande och boende. Att ha en god eller dålig hälsa beror ofta på vilken

klass man tillhör och vilka förutsättningar som samhället skapar. Därför måste folkhälsoperspektivet genomsyra all verksamhet i Region Skåne.

En behovsstyrd vård och ett brett folkhälsoarbete gynnar jämlikhet och ökar förutsättningar för att äldres behov tillgodoses. Det är inte de med vassast armbågar som ska ha tillträde först utan de med störst behov. Det behövs ordentliga satsningar på förebyggande hälsovård, information och folkbildningssatsningar kring livsvillkors betydelse för hälsan. Att få tillgång till behandling utan långa väntetider påverkar också tillfrisknandet, där har primärvården en viktig funktion och vårdcentralen är central i detta arbete. För att nå en jämlik och jämställd hälsa är det också viktigt att sjukvården styr mot en jämlik och jämställd vård. Regionen behöver stärka arbetet med jämställdhetsanalyser och betona vikten av en forskning som tar sikte på jämställdhet och jämlikhet.

Primärvård – första linjens vård med låga trösklar och hög tillgänglighet

Primärvårdens situation är i dagsläget ohållbar. Höga avgifter, långa väntetider och personalbrist har skapat en instabil verksamhet som inte ges möjlighet att uppfylla sitt syfte. Både resursförstärkningar och omprioriteringar behövs för att skapa en stabil situation i primärvården, både för personal och patienter.

Primärvården är första vägen in till sjukvården och den instans som ska fånga upp människor i behov av vård. Men primärvården kan inte enbart fokusera på nybesök och influensatider, den måste också rustas för att kunna hantera återbesök och längre behandlingar för att skapa kontinuitet och stabilitet i verksamheten. För att allt detta ska fungera och för att verksamheten ska hålla hög kvalitet behöver personalsituationen ses över. Dålig arbetsmiljö, hög arbetsbelastning och ständiga besparingskrav har lett till att stor andel av personalen är sjukskrivna och alltför få vårdstudenter söker sig allmänmedicin. Region Skåne behöver i samråd med berörda utbildningsinstitutioner bedriva en aktiv rekryteringsprocess. Parallellt med detta krävs ett omfattande arbete med arbetsmiljö. Personalen måste bli hörd.

Sjukskrivningarna i samhället i stort har ökat i alltför hög takt de senaste 10 åren. Istället för att analysera varför sjukskrivningstalen ökar och anta åtgärder för att förbättra arbetsmiljö, rehabilitering, sjukvårdens kompetens och tillgång till företagshälsovård misstänkliggörs patienter och deras vårdgivare. Sjukskrivningsprocessen kompliceras vilket riskerar att försvåra återhämtning, störa alliansen mellan patient och behandlande läkare samt uppta alltmer av den redan knappa besökstiden. Rådgivning och behandling är idag splittrade och patienter med stressrelaterade symptom uppmanas välja privata alternativ i ett skede av livet då de är som skörast. Det är inte etableringsvalfrihet för företag som behövs för en insjuknad person, utan trygghet och ett stabilt vårdssystem. KBT-terapeuter och psykologer ska finnas på alla vårdcentraler och kontakt och samordning ske med de terapeuter som nu anlitas av den offentliga vården men inte finns inom organisationen. Så småningom ska utbyggnad ske så att behandling äger rum inom primärvårdens ramar. Det är en nödvändighet för att kunna se över resurserna och fördela dem efter behov och inte efter den privata sektorns intressen.

Det faktum att människor söker vård i olika utsträckning måste styra politikens riktning i Region Skåne. Omfördelning måste ske och resurser måste riktas så att de vårdcentraler med tyngst uppdrag får högst prioritet. Dessa resurser måste tydligt följas upp så att de tillfaller och används inom verksamheten och inte redovisas som extra överskott.

Det är genom proaktiv primärvård som folkhälsan på sikt kan stärkas och människors behov av vård tillgodoses. Det är också anledningen till att primärvården i Vänsterpartiets budgetförslag befrias från de resultatkrav som allttjämt tynger verksamheten. Arbetet med proaktiv primärvård innefattar även öppnandet av fler vårdcentraler i områden där tillgängligheten idag är för låg, som till exempel i Hästveda eller i Norrestad i Landskrona. Återinförande av områdesansvar som gäller även privata drivna vårdcentraler är särskilt viktigt vad gäller avtal med kommunerna. Samarbetet inom primärvården måste stärkas så att vårdcentraler i glesbygd kan utnyttja de resurser som finns. Det är så vi kan tillgodose alla skåningars behov av läkare, även i tider när bristen på allmänläkare är kännbar. Problemen med personalförsörjning inom primärvården är överhängande. Det är centralt att rikta resurser så att primärvården kan arbeta förebyggande tillsammans med personalen, för att exempelvis uppnå en jämn arbetsbelastning på varje vårdcentral och undvika för många listade patienter. Primärvården ska vara basen i sjukvården och grunden för en god vård. Primärvården behöver tillföras resurser så att den kan möta befolkningsökningen och långsiktigt stärkas i sitt arbete.

Allas rätt till vård

Alla människor har rätt till vård efter behov. Men i realiteten är det idag svårt för vissa grupper att få vård. Det handlar om hemlösa, asylsökande, papperslösa, EU-migranter och människor som förvägrats permanent uppehållstillstånd på grund av den tillfälliga migrationslagstiftningen. Oavsett medborgerlig status har alla människor rätt till vård i regionen, men Vänsterpartiet ser att rätten till vård behöver lyftas och informeras om så att människors rätt till vård blir en realitet i hela Skåne. Den tillfälliga migrationslagstiftningen bör rivas upp på nationell nivå, då det faktiskt är en fråga om liv och död för människor med livshotande sjukdomar och att lagstiftningen ställer sjukvårdspersonal inför beslut som inte harmonierar med den medicinska etiken.

Avgifter inom vården

Avgifterna i vården har stor betydelse för tillgängligheten. Vi anser att avgifterna i vården ska vara så låga som möjligt – möjlighet att söka vård får aldrig bero på storleken på den enskilda personens plånbok. Hälso- och sjukvårdslagen slår fast att vård ska ges efter behov och ekonomin får aldrig vara avgörande för vilken vård en får tillgång till. Solidariteten människor emellan måste vara ledstjärnan i utformandet av skåningarnas vård. Vänsterpartiet vill på sikt helt avskaffa avgifterna i vården. Region Skåne behöver se över sina avgifter. På kort sikt vill vi införa ett högkostnadsskydd för de som ligger inskrivna länge på sjukhus, en liten men ekonomiskt utsatt grupp vars tillfrisknande riskeras av oro kring höga sjukhusräkningar.

Vänsterpartiet har i budgetförhandlingarna tillgodosett avgiftsfri sjukvård för alla upp till 20 år. Det tycker vi är bra. Vi är övertygade om att trösklarna för att folk ska få vård i tid behöver sänkas och vårdavgifterna är ett viktigt led i detta.

Vänsterpartiet vill också avskaffa de straffavgifter som finns i den skånska sjukvården. Det är oanständigt att straffa enskilda patienter som missar sin tid. Straffavgifterna slår mot människor som av olika anledningar missar sina besök, till exempel patienter som kallas till eftervård inom psykiatri. Att belägga känsliga patientgrupper med straffavgifter ger uttryck för en hård och kall människosyn som kan få brutala konsekvenser då straffavgifter exempelvis inte betalas av socialtjänsten och inte inkluderas i högkostnadsskyddet. Straffavgifterna är också i vägen för att skapa tillitsfulla relationer mellan patient och vårdgivare. Det har dessutom visat sig att piskan som straffavgifter är tänkt att utgöra inte fungerar. De uteblivna besöken ökar ändå. Regionen behöver arbeta annorlunda, till exempel genom att skicka ut en sms-påminnelse dagen innan besök.

Behov av tolkar vid vårdkontakt

Samtliga av Region Skånes arbetsplatser ska präglas av mångfald och jämställdhet. Kulturell mångfald och språklig kompetens är av värde för att kunna bemöta alla medborgare på ett sätt som uppfyller deras behov. I dagens mångfacetterade samhälle där långt över 150 språk talas i regionen blir personalens språkkunskaper och invånares rätt till tolk grundläggande demokratifrågor. I en så pass kritisk och privat kontakt som den med sjukvården, är det av största vikt att patient och personal kan kommunicera med varandra. Eventuella missförstånd kan leda till felbehandling som kan orsaka stort lidande för den enskilde och onödigt slöseri av resurser för region och kommun. Rätten till tolk är en naturlig, grundläggande del av en vård där alla på lika villkor kan förmedla sina behov. Det är viktigt att det är utbildade tolkar som sköter kommunikationen och att ansvaret inte läggs på ordinarie sjukvårdspersonal även om de har språkkompetensen. Som det är idag förekommer det att barn eller andra anhöriga tvingas agera tolkar - något som inte borde vara tillåtet inom Region Skåne. Detta på grund av säkerhetsmässiga skäl då det kan finnas information till vårdpersonalen som annars inte kommer fram, förtroendet för regionen minskar avsevärt om vi inte kan tillhandahålla egen personal, och slutligen är det ett alldeles för stort ansvar för barnen, och de ska inte heller behöva ta del av den information som delas mellan vårdtagare och personal. Vänsterpartiet menar därför att huvuddelen av alla tolkuppdrag bör göras av fysiskt närvarande tolkar så att kroppsspråk och nyanser i en dialog inte går förlorade. Utredningar från bland annat domstolsverket gör klart att telefontolk är ett sämre alternativ som enbart bör användas i undantagsfall såsom i akuta situationer när en tolk inte hinner fram eller vid samtal av såpass privat karaktär att en tredje part i rummet inte är önskvärd.

Vänsterpartiet menar att dagens system med upphandlade tolkar från olika tolkförmedlingar fungerar alltför dåligt. Region Skåne bör därför bygga upp en egen arbetspool av offentligt anställda tolkar som kan användas av hela den skånska sjukvården. Tolkförmedling bör enbart nyttjas i de fall där ingen anställd i poolen har kompetens som täcker det aktuella språket. En modell för detta har redan tagits fram och används för teckenspråkstolkar och borde relativt enkelt kunna överföras till språktolkar för att täcka de vanligast förekommande tolkbehoven.

Digitalisering och e-hälsa

De olika E-hälsosystem vars införande påbörjats inom regionens sjukvårdsverksamheter har goda förutsättningar för att öka patienters makt och insyn i sin egen vård. Samtidigt föreligger en risk för dåligt genomförda lösningar som fokuserar mer på teknik än på patientens behov. E-hälsoberedningen lyfter i sin slutrapport fram ett antal punkter som framöver behöver extra uppmärksamhet. Bland dessa ser Vänsterpartiet det extra angeläget att hantera bristen på tydligt ansvar för att bevaka patienternas intresse i digitaliseringsarbete. Det är också viktigt att beakta risken att digitalisering inte når alla skånska invånare, då vissa grupper riskerar fastna i "digitalt utanförskap" - exempelvis saknar 40 % av våra invånare över 70 år internetuppkoppling. Digitaliseringen kräver också att Region Skåne ställer skarpa krav på utbyggnaden av bredband så att alla skåningar har möjligheter till den digitala vård som byggs ut.

När privata vårdgivare erbjudit digital vård har det i vissa fall framkommit oroande rapporter, t ex fall där lunginflammationsdiagnoser ställts per videosamtal och förskrivning av antidepressiva läkemedel har ändrats enbart efter mailkonversation. Från Vänsterpartiets sida delar vi därför e-hälsoberedningens bedömning att dessa frågor måste samlas i en organisation med både kunskap och resurser nog för att kunna följa upp och kontinuerligt utvärdera införande av E-hälsa och digitala besök.

Skydda patientsäkerheten - öppna fler vårdplatser

Sedan 2009 har antalet vårdplatser minskat drastiskt i Skåne. Det saknas nu ca 500 vårdplatser i regionen. Detta påverkar dels personalens arbetsmiljö mycket negativt så att vi får än svårare att behålla vår vårdpersonal, dels är det förödande för patientsäkerheten. Effekter av vårdplatsbrist är dels överbeläggningar, dels utlokalisering av patienter till andra avdelningar som saknar rätt kompetens för aktuell vård av patienten. Detta påverkar naturligtvis patientsäkerheten högst negativt. Region Skåne har till följd av vårdplatsbrist en av landets högsta siffror för överbeläggningar per hundra vårdplatser inom somatisk vård, och en tämligen hög siffra för utlokaliserade patienter.

Detta är resultatet av en borgerlig politik. Konsekvenserna ser vi i låg tillgänglighet, stor personalomsättning och ökande sjukskrivningstal. I arbetet för att öka tillgängligheten är det generella vårdplatsläget och personalrekrytering viktiga frågor. Det är när vi kan öppna upp nya vårdplatser som regionen kan arbeta på ett sätt som gynnar tillgängligheten och ser till att människors sjukvårdsbehov tillgodoses. För Vänsterpartiet är detta en huvudfråga för att komma tillrätta med situationen på Skånes akutmottagningar och att hitta långsiktiga lösningar där primärvårdens öppettider förlängs och på så sätt kan avlasta akutmottagningarna. Forskning visar att en allt för hög beläggningsgrad påverkar patientsäkerheten negativt.

När hälsovalet infördes skrotades en del kväll- och helgmottagningar. Det var ett dåligt beslut. Idag ser vi tydligt behov av att återuppta dessa verksamheter, en process där långsiktighet bör utgöra en central faktor. Skåningar har rätt att veta var vårdcentralerna finns och vilka som är öppna kvällstid. Primärvården är en känslig verksamhet som inte bör tvingas öppnas och stängas hur som helst. Den skånska vårdens tillgänglighetsproblem går inte att lösa i en handvändning. De lösningar som planeras måste vara långsiktiga och genomtänkta.

En god vård för äldres behov

Vården om de sköra äldre är en viktig del av samhällets funktioner. Idag behandlas denna patientgrupp inte väl. Att tvinga äldre människor att sitta och vänta på akutmottagningar för att sedan åka hem utan vård eller vårdas på fel avdelningar är inte värdigt. De exempel med direktinläggningar som fungerar väl på vissa sjukhus måste spridas till hela Skåne. Arbetet med att leva upp till intentionerna i Hälso- och sjukvårdsavtalet är viktigt.

Vänsterpartiet vill också fokusera på läkemedelsorsakad sjuklighet hos våra äldre. Vi vill bland annat få till stånd regelbundna läkemedelsgenomgångar i enlighet med socialstyrelsens rekommendationer. Idag nås enbart 30 % av de äldre av läkemedelsgenomgångar, en siffra vi anser är alldeles för låg. Vid mer än fem läkemedel rekommenderas läkemedelsgenomgångar med 6 till 12 månaders intervaller, men detta efterföljs inte. Vänsterpartiet vill se en redovisning för kommande budgetår om hur många onödiga/olämpliga läkemedel man har hittat vid läkemedelsgenomgångar.

Jämlik anhörigvård med stöd

I Sverige har de frivilliga och ofrivilliga anhörigvårdarna ökat dramatiskt under de senaste åren till följd av neddragningar i sjukvård och hemtjänst. Över 150 000 personer, varav en övervägande andel kvinnor, har gått ner i arbetstid eller slutat arbeta helt för att vårda en anhörig. Detta är en direkt konsekvens av brister i välfärden och en jämställdhetspolitisk tillbakagång. Situationen förstärker också de klassorättvisor som redan finns i samhället. Den med tillräckligt hög inkomst kan betala någon annan för att utföra vården medan den med längre inkomst inte har någon annan möjlighet än att gå ner i tjänstgöring eller sluta helt vilket i förlängningen leder till ekonomisk utsatthet och lägre pension. Både regionen och kommunerna i Skåne måste ta sitt ansvar både i att stödja de anhöriga som vill vårda och i synnerhet se till att välfärden räcker till för de som behöver sjukvården och omsorgens resurser.

Psykiatri

Den psykiska ohälsan ökar, och sociala orsaker utgör ofta grund till att människor mår allt sämre. Fördomar och negativa attityder gör att många tycker det är svårt att prata om sina psykiska problem, trots att så många som var fjärde människa i Sverige upplever psykisk ohälsa. Stress är en vanlig orsak till att människor börjar må dåligt. Skånska män och kvinnor känner sig mer stressade än riksgenomsnittet och kvinnor är mer stressade än män. Förtidspensionärer, utlandsfödda och arbetslösa upplever mycket stor psykisk ohälsa och har i regel större problem med sömnlöshet än den övriga befolkningen.

Gör psykiatrin mer tillgänglig

Ingångarna till psykiatrin måste vara många och lättillgängliga. Den nära sjukvårdens roll är viktig och psykiatrin bör utgöra en integrerad del av denna. Det måste finnas en väl utbyggd specialistvård med långt bättre tillgänglighet än vad som är fallet idag i den skånska psykiatrin. Tröskeln för att söka hjälp för sin psykiska ohälsa är idag alldeles för hög. Upplever man psykiska problem eller börjar må dåligt är det svårt nog att söka hjälp, att vården idag dessutom är så otillgänglig försvårar situationen.

Det krävs satsningar på psykiatrisk kompetens och första linjens psykiatri inom primärvården. Region Skånes mottagningar behöver bättre öppettider och kompetent personal med tillräckligt mycket tid för varje person för att kunna ge ett värdigt bemötande. Tillgänglighet genom olika kommunikationsätt som telefon och chattfunktioner behöver utvecklas och uppdateras. Internet är en plattform som med enkla, billiga medel kan erbjuda alternativa kvalitativa sätt att komma i kontakt med vården i allmänhet och psykiatrin i synnerhet. För de som insjuknar akut behöver psykiatriambulanser finnas tillgängliga i hela Skåne. Det är även viktigt att samtliga vårdcentraler har tillgång till kurator eller psykolog för att snabbt kunna initiera regelbunden samtalskontakt på primärvårdsnivå till patienter med mindre komplicerade ångest- och depressiva tillstånd eller kriser utlösta av livshändelser som inte nödvändigtvis kräver den specialiserade psykiatrins spetskompetens.

När vi är som skörast och har ett stort behov av hjälp är det utbildad personal inom psykiatrin som ska ta oss omhand. Tyvärr är kunskapen och omhändertagandet av psykiskt sjuka otillräcklig och psykiatriska diagnoser fortsatt behäftade med fördomar och rädslor. Vänsterpartiet motsätter sig de privatiseringar inom psykiatrin som har genomförts under de senaste åren, då de inneburit att det samlande helhetsgreppet om psykiatrin har gått förlorat. Vi vill ha ökade satsningar på närsjukvården, psykiatrin och Beroendecentrum. Vänsterpartiet avsätter 100 miljoner kronor extra i årets budget för en kraftfull satsning på den skånska psykiatrin.

Kvinnors psykiska hälsa

Kvinnors psykiska ohälsa är ett problem vars lösningar behöver prioriteras. Ångestproblematik och utmattning har ökat och utgör i växande grad anledningar till sjukskrivning för kvinnor idag. Om man har drabbats ska det finnas hjälp att få utan långa väntetider. Kvinnors psykiska ohälsa beror också ofta på en arbetsmiljö som inte fungerar. Därför är det viktigt att regionens chefer fortbildas i sitt arbetsmiljöansvar. Alltför ofta läggs huvuddelen av de knappa resurser som finns på människor som faller åt utåtagerande beteenden och skulle kunna utgöra fara för andra, istället för på de kvinnor och flickor som inte lika ofta är utåtagerande utan snarare sluter sig och riskerar skada sig själva. Detta måste få ett slut, kvinnors psykiska hälsa måste tas på större allvar och ges tillräckliga resurser. Anhöriga ska få det stöd och den kunskap de behöver. Det ska vara lätt att hitta och få hjälp när man behöver den. Genom tidiga insatser kan man minska lidandet och förkorta vårdtiden. Det krävs större satsningar och ett mer utvecklat samarbete med kommunerna för att nå de som mår psykiskt dåligt. Ett sätt att öka möjligheterna för ett förbättrat samarbete är att avskaffa vårdvalet inom psykiatrin och återföra resurserna till primärvården, den instans som är bäst lämpad som första vägen in för personer med psykisk ohälsa.

Barn och ungas psykiska ohälsa

Idag är väntetiderna allt för långa för bland annat barn i väntan på neuropsykiatrisk utredning. Detta är oacceptabelt och åtgärder behöver sättas in. Barn- och ungdomspsykiatrin behöver stärkas och samarbetet med kommunerna förbättras. Genom tidiga insatser kan man minska lidandet och förkorta vårdtiden för de barn och unga som behöver stöd. Det krävs större satsningar och ett mer utvecklat samarbete med kommunerna för att nå de barn och ungdomar som mår psykiskt dåligt. För att detta ska bli verklighet behöver vården vara anpassad och tillgänglig. I detta arbete behövs elevhälsan, ungdomsmottagningarna, kommunernas fritidsverksamhet och barn- och ungdomspsykiatrin.

Fler nivåer inom psykiatrin

Den kris som den skånska psykiatrin befinner sig i idag är bland annat ett resultat av de neddragningar som skett inom slutenvårdspsykiatrin, vilken utgör den vårdinstans som drabbats av procentuellt flest neddragningar av vårdplatser i regionen. Satsningarna bör inriktas på ett förändrat och närvarande ledarskap men behöver även innebära ökade resurser. De som lider av de tyngsta psykiska sjukdomarna är oerhört utsatta människor som måste få den hjälp de behöver. Det går inte att fortsätta tro att öppenvård kan ersätta dygnet-runt-vård i den utsträckning som nu sker - fler människor kommer att fara illa om inte nya vårdplatser skyndsamt öppnas. Antalet slutenvårdsplatser är nu så lågt att allvarligt sjuka människor skickas hem med en hänvisning till en öppenvård som inte har möjlighet att ta hand om dem. Kontinuiteten i vården måste garanteras, det är inte acceptabelt att människor skickas hem utan att vara färdigbehandlade för att någon med större behov behöver sängen.

Mellanvårdsverksamheten behöver utvecklas och utökas till fler orter. Steget mellan slutenvårdens fulla kapacitet och vad som kan erbjudas inom öppenvården är alltför stort. Med mellanvårdsavdelningar på fler orter kan fler människor få hjälp närmare hem och slippa bli inlagda på en slutenvårdsavdelning.

Även antalet psykologer, socionomer och kuratorer behöver utökas inom psykiatrin, där alltför stor andel av vården idag är fokuserad kring läkare. De specialkompetenser som finns hos bland annat psykologer, socionomer och kuratorer behöver komma till bättre nytta och hela patientens livsmiljö behöver sättas i fokus till högre grad.

God vård för missbruk och trauman

Satsningar på LARO-vården och övrig missbruksvård behöver bibehållas och olika alternativ inom behandlingsmetod och metodik behöver utvecklas. Vänsterpartiet ser väldigt positivt på att verksamheten och förskrivningen av Naloxon i sprayform till missbrukare kommit igång efter flera års diskussioner. Verksamheten har potential att rädda liv och behöver följas och utvärderas för att ge ökad kunskap kring prevention av missbruksrelaterade dödsfall.

Problem som missbruk, spelberoende och annan samsjuklighet måste uppmärksammas. Människor med psykisk sjukdom eller psykisk funktionsnedsättning bör årligen kallas till en avgiftsfri hälsoundersökning där de är listade. Vänsterpartiet vill även se ökat samarbete mellan beroendecentrum, vårdhem och myndigheter för att minimera risken att personer med missbruksproblematik hamnar mellan stolarna.

Vänsterpartiet är positiv till fortsatta satsningar på mottagningar riktade till ungdomar och unga vuxna i behov av missbruksvård. Detta ska ske i samverkan med kommunerna. Det är en viktig insats för att förebygga missbruk och att erbjuda stödet i ett så tidigt skede som möjligt. Mottagningarna bör vara spridda över Skåne för en ökad jämlikhet.

Verksamheten för krigsskadade och torterade behöver stärkas. Röda Korsets arbete inom dessa områden utgör en oerhört viktig verksamhet som behöver stöttas och utvecklas. Fler former behöver utvecklas för att möta alla de behov som finns. Många både barn och vuxna som anländer till Sverige bär med sig oerhörda trauman från krig och tid på flykt. Dessa människor behöver ges möjlighet att bearbeta sina trauman och finna trygghet i sin nya tillvaro. Vänsterpartiet vill se en satsning på ökad anställning av PTP-psykologer (praktisk tjänstgöring som psykolog). Det är en viktig satsning inför framtiden i ett läge där väntetider för exempelvis behandling och terapi för PTSD (posttraumatiskt stressyndrom) kan vara uppemot ett år långa.

Psykiatrin behöver en ny organisation

Brukarinflytandet inom psykiatrin behöver stärkas. De människor som är i behov av den psykiatriska vården har bäst möjlighet att bedöma om den fungerar och bör därför också ha ett större inflytande över hur den utförs. Resurser behöver ges till de olika patientföreningar som finns och nya kanaler behöver skapas för ett utökat brukarinflytande på alla nivåer. För Vänsterpartiets del vore det önskvärt att undersöka om inte psykiatrin ska vara en egen förvaltning. Den tidigare modellen där psykiatrin varit underställd sjukvårdsnämnd SUND fungerade dåligt och innebar att psykiatrin hamnade vid sidan av och varken får rimlig styrning eller budget. Den nu föreslagna modellen där psykiatrin sammanförs med habilitering- och hjälpmedel riskerar att leda till en likartad situation då två väldigt olika verksamheter ska samsas under samma förvaltning och politiska nämnd. Vänsterpartiet förordar i grunden att psykiatrin får en egen förvaltning och med denna följer logiskt en verksamhetspecifik budget, tjänstemannaorganisation och politisk nämnd med intresse och kunskap för just psykiatrins frågor.

Vänsterpartiet menar även att avvikelserapportering behöver stärkas som ett sätt att förbättra verksamheten och värna patienternas säkerhet, den tystnadskultur som idag existerar inom psykiatrin måste läggas till historien.

Samarbete mellan kommun och region inom hälso- och sjukvården

Dagens samarbetsformer mellan Region Skåne och kommunerna lämnar i många avseenden en del övrigt att önska. Den samverkan som ska ske när en person flyttar mellan olika vårdformer fungerar inte alltid som tänkt och viktig kunskap om patienten följer inte alltid med. Det samarbete som Hälso- och sjukvårdsavtal i grunden är tänkt att vara ett stöd för behöver breddas till fler områden så att alla patienter oavsett ålder, diagnos eller vårdform fångas upp och inte riskerar att hamna i kläm.

Det behöver satsas på kontaktpersoner inom psykiatrin så att alla patienter får stöd i vårdens olika skeenden. Detta är en del i att stärka samarbetet mellan kommunerna, den öppna psykiatrin och slutenvårdspsykiatrin. Det är avgörande att övergångarna mellan olika vårdformer förbättras. Ingen ska få skrivas ut, utan att nästa steg är känt.

Läkemedelskostnader, läkemedelsgenomgångar och förskrivning

Regionens utgifter för läkemedel är en stor och växande utgiftspost. Det har tillkommit nya mycket dyra läkemedel som belastar budgeten. Samtidigt noterar vi skillnader i förskrivningen som är svåra att förklara, till exempel finns det studier som visar att högutbildade män i högre utsträckning får tillgång till nyare läkemedel än andra grupper. Det är viktigt att alla får likvärdig tillgång till läkemedel och att förskrivningen följer riktlinjerna och inte sker godtyckligt.

Vänsterpartiet anser att det är viktigt att tillse att regionen har en kostnadseffektiv användning av läkemedel och ser positivt på de genomgångar som sker för att få kostnadskontroll i vården. Felaktig förskrivning belastar inte bara regionens budget, pengar som kunde ha använts på ett bättre sätt, utan påför också patienter läkemedelsbiverkningar i onödan. 8 till 10 % av akutinläggningar av äldre orsakas av läkemedelsförgiftning. Utöver onödigt lidande för patienten utgör felaktig förskrivning också dubbla kostnader, dels utgifter till läkemedel som borde ha stannat på apoteken och dels i kostnader för vård som kunde ha undvikits.

Sjukhus i rimlig storlek

Mycket av diskussionen de senaste åren inom Region Skåne har fokuserat på enstaka sjukhus och dess organisation utan att se till helheten. Från Vänsterpartiets sida menar vi att goda argument talar för att ett sjukhus varken bör vara för litet eller alltför stort. På ett för litet sjukhus riskerar diagnoser och tillstånd att bli så pass sällsynta att viktig erfarenhet går förlorad. På alltför stora sjukhus riskerar administration och kringverksamhet att svälla så att verksamheten blir ineffektiv och onödigt kostsam. Vänsterpartiet vill slå vakt om Skånes sjukhus och samtidigt också se till att de alla får lämplig verksamhet för att kunna fullgöra sitt uppdrag utan att bli kolosser på lerfötter. Vänsterpartiet är utifrån dessa principer tveksamma till den styrning som nu föreslås där alla sjukhus får lika stora styrelser med tämligen oklara mandat. Ska medborgare, personal och politik ges en rimlig chans att påverka verksamheten vid de olika sjukhusen måste också storleken på den politiska styrningen anpassas efter lokala förhållanden istället för att som nu pressa in alla i samma alltför trånga mall.

Ambulanssjukvård för hela Skåne

Vi anser att ambulanssjukvård är en alltför viktig samhällsfunktion för att drivas av vinstdrivande företag. Risken man tar är att en gång utsätta medborgarna för att verksamheten går i konkurs och efterlämna en ytterst kritisk situation.

Den regionala samordningen och ledningen är avgörande för en jämlik vård. Att utarbeta gemensamma vårdprogram inom regionen och säkerställa sömlöst samarbete mellan region och kommun görs bäst i offentlig regi. Det är genom en sammanhållen organisation vi kan garantera att dirigeringen fungerar över hela Skåne samt att likartade behandlingsriktlinjer gäller för all prehospital verksamhet.

När verksamhet varit under privat regi har det visat sig att arbetstidslagstiftningen inte respekteras vilket innebär en stor medicinsk risk då personalen inte får den tid för återhämtning som de behöver. Samma personal har också arbetat för mer än en arbetsgivare under samma tidsperiod vilket försvårar tillämpningen av lagstiftningen. Ett rundande av lagstiftningen medför att de privata utförarna kan redovisa lägre kostnader än den offentliga sektorn. Olika utförare innebär också olika typer av ambulanser med utrustning organiserad på olika sätt vilket innebär osäkerhet och spiltid i livsavgörande situationer. Samtliga ambulansdistrikt ska därför återgå i offentlig regi.

Sjuktransporter och färdtjänst för alla med behov

På en rad områden fungerar sjuktransporterna fortfarande inte tillfredsställande. De utredningar som gjorts tecknar en dystert bild av organisationen kring sjuktransporter. Fortfarande sker alltför många sjuktransporter med ambulans istället för med serviceresor, då beställningen av ambulans upplevs fungera smidigare. Detta innebär inte bara slöseri med resurser utan riskerar också att innebära brist på ambulanser. Att ha två parallella system för bokning och genomförande av sjuktransporter är inte ändamålsenligt. Enligt Vänsterpartiet bör hela sjuktransportverksamheten tas över i egen regi och organiseras i en egen enhet tillsammans med ambulansverksamheten. För Vänsterpartiet är målet att sjuktransporterna ska fungera väl både utifrån patienten och verksamhetens perspektiv och inte ställa till onödigt lidande eller stress. Det är också viktigt att transporter genomgående organiseras så miljöeffektivt som möjligt.

Färdtjänsten inom Region Skåne har länge levererat en otillfredsställande service. Ett problem rör samordningen där alltför många och ibland svårt sjuka patienter fortfarande vittnar om resor kors och tvärs för att hämta upp andra patienter. Detta leder till stor frustration hos resenären men också till att dyr vårdtid inte utnyttjas optimalt då man tvingas vänta på patienter vars resa inte fungerat. Sammantaget menar vi att

färdtjänsten är ytterligare ett område som skulle behöva utredas och jämföras med att helt eller delvis drivas i egen regi. Ett absolut minimum är större krav på utbildning kring vårdbehov och bemötande hos de entreprenörer som Region Skåne idag anlitar. Vänsterpartiet ser positivt på att beställningscentralen återgått i egen regi. Detta är ett beslut som borde tagits för många år sedan och förhoppningsvis kan få slut på felbokningar som tidigare varit alltför vanliga.

God lokalvård för anställda och patienter

Trenden under de senaste åren har varit att stycka upp regionens verksamheter genom upphandling, vilket medfört många problem. Organisationen har blivit svårgräpbar och upphandlingar till lägsta pris har tummat både på kvaliteten i tjänsten, i arbetsmiljön och på de fackliga rättigheterna för personalen. Region Skåne har historiskt drabbats av flertalet incidenter till följd av bristfällig städning, kriser som drabbat enskilda patienter hårt. Vänsterpartiet vill att den städning som fortsatt finns i upphandlad form ska tas tillbaka i egen regi för att kunna garantera kvaliteten i arbetet, ge rimliga arbetsvillkor och ge en god arbetsmiljö för lokalvårdarna.

Inkludera servicemedarbetare och lokalvårdare i förvaltningen

I regionen pågår ett arbete med att nyanställa yrkesgrupper som under årens lopp har försvunnit eller utsatts för privatiseringar. De tydligaste exemplen är de servicemedarbetare och lokalvårdare som nu anställs runt om på de skånska sjukhusen. Detta är en god utveckling. Det är däremot ett problem att dessa grupper anställs i en egen förvaltning och att regionen "leker affär" med sig själv. Vänsterpartiet anser att servicemedarbetarna och lokalvårdarna bör ses som en del av den ordinarie verksamheten på sjukhusen och anställas under samma förvaltning. Sjukvården ska inte vara en marknad där man köper och säljer av sig själv. Servicemedarbetare på sjukhusen är delar av den organisation som krävs för att sjukvården ska fungera. Utan städning ökar vårdrelaterade infektioner, utan servering av mat på ett bra sätt minskar patienternas aptit och utan fastighetsskötare fungerar lokalerna inte som de ska. Detta är delar av vården - inte tjänster som tillförs extra. Vänsterpartiet föreslår därför att det görs en utredning över hur servicemedarbetare och lokalvårdare kan föras över till sjukvårdens förvaltningar, istället för som nu till serviceförvaltningen.

Regionen som arbetsgivare

Regionen är Skånes största arbetsgivare med drygt 35 000 anställda. Som arbetsgivare bär Region Skåne ansvar för var och en av de anställda och det är ett ansvar som Vänsterpartiet vill ta på största allvar. Region Skåne bör vara ett föredöme som arbetsgivare genom att erbjuda bra grundlöner, god arbetsmiljö och en stabil löneutveckling. Vi i Vänsterpartiet vill också att regionen går före och visar vägen för god personalpolitik med en satsning på arbetstidsförkortning.

Trettio timmars arbetsvecka med bibehållen lön

Vänsterpartiet vill att Region Skåne lär av de framgångsrika exempel som gjorts med arbetstidsförkortning inom sjukvård och omvårdnad. På operationsavdelningen i Mölndal lade man in två sextimmarsspass per dag för operation istället för ett åttatimmars. Det gav fler tillgängliga operationstider, fler utförda operationer och kortade patientköerna. Personalen blev mer utvilad och orkade mer, de fick fler kollegor och tidigare problem med att fylla vakanser var som bortblåsta trots fler tjänster. På Svartedalens äldreboende i Göteborg gavs mer tid till de boende med sextimmarsspass, aktiviteterna blev fler och de anställda trivdes bättre. Det finns också forskning som visar att arbetsskador och misstag ökar mellan den sjätte och åttonde timmen i ett arbetspass. Sex timmars arbetsdag fungerar med andra ord som ett verktyg för att korta köer och förbättra kvalitet och kontinuitet inom vården, förutom att det ger mer fritid och tid för återhämtning för personalen.

Vänsterpartiet vill se att Region Skåne inleder resan mot 30 timmars arbetsvecka. Detta vill vi göra genom att börja på de arbetsplatser som är hårdast drabbade av sjukskrivningar och hög personalomsättning. Arbetstidsförkortning är en långsiktig lösning som vi menar är bra både för personalen och för patienterna. Runt om i de svenska landstingen ser vi hur försök med arbetstidsförkortning leder till strålande resultat: lägre sjukskrivningstal, högre kapacitet på operationsavdelningar och en högre trivsel bland personalen.

Vänsterpartiet vill som ett första steg, inleda arbetet med att förkorta arbetstiden till 30 timmars arbetsvecka med bibehållen lön på 10 avdelningar i Region Skåne.

Bryt trenden med ökande sjukskrivningar

Arbetslivsinstitutet har i en studie visat på en tydlig koppling mellan självskattad hälsa och sex timmars arbetsdag samt att sjukskrivningarna minskar över tid med detta sätt att jobba. Att de nedskärningar som gjorts under de senaste mandatperioderna lett till en drastisk ökning av sjukskrivningar är inte överraskande. Det är empiriskt belagt att nedskärningar ger ökade sjukskrivningar i offentlig sektor.

Region Skåne har som mål att vara den bästa arbetsgivaren i Skåne. Vägen dit är lång. Rapporter om missförhållanden i vården är många. Patienter har avlidit på grund av vård- och platsbrist, medan återkommande nedskärningar med anställningsstopp, överbeläggning och nya flyttkaruseller har påverkat personalen negativt. Hög arbetsbelastning med stress, tunga lyft och systematisk övertid förstör arbetsmiljön. Samtliga medarbetarundersökningar sedan 2006 har visat att personalen upplever arbetstakten som för hög. Regionen som arbetsgivare har förbisett flera riskbedömningar från fackens skyddsombud där de signalerat att den hårda arbetsbelastningen tär på de anställda och krävt åtgärder. Sjukskrivningarna har fortsatt att öka och situationen har förvärrats ytterligare det senaste året.

SKL:s senaste undersökning visar att sjukskrivningarna för anställda inom Region Skåne ökat med 30 % på sex år. Ytterligare åtstramningar i verksamheten kommer att drabba personalen och riskerar att ytterligare öka det antalet. Idag sjukskrivs allt yngre personer, det tar längre tid för dem att återgå i arbete och det är hög risk för återfall in i exempelvis utmattningsdepression. Regionen har ansvar för arbetsmiljön för sina anställda. Det är dags att korta arbetstiden för ökad återhämtning, attraktiva tjänster och ett mer effektivt utnyttjande av t.ex. operationssalar för att korta vårdköerna.

Satsa på och ta hand om personalen

Personalpolitiken är en av de största utmaningarna i regionen. Efter år av effektiviseringar, sparbetning och nedskärningar är personalen trött. Det har lett till att färre personer söker sig till sjukhusen, att personal lämnar arbetsplatserna, att sjukskrivningarna ökar och att det är svårt att rekrytera. Förutom ett misslyckande för regionens personalpolitik innebär detta ett gigantiskt resursslöseri när personal som har arbetat under flera år slutligen bestämmer sig för att lämna sin tjänst. Om ett dussintal erfarna sjuksköterskor slutar innebär det en förlust på flera hundra års erfarenhet av att vårda och möta patienter, kunskap vi aldrig kan utbilda fram utan bara kan få genom att ta hand om befintlig personal. En arbetstidsförkortning kommer inledningsvis att innebära kostnader men på sikt minska både sjukskrivningstal och behov av inhyrd personal.

Det är också viktigt att det finns tillgång till företagshälsovård för de anställda. En undersökning från LO visar att 74 % av kvinnor i låglöneyrken hade tillgång till företagshälsovård 1995. 20 år senare var motsvarande siffra 43 %.

Det är centralt att regionen byter fokus och möjliggör för personalen att få förutsättningar att göra ett gott arbete utan att deras hälsa slits itu. En god arbetsmiljö förutsätter tryggheten att veta att lönen räcker hela månaden och att den enskilde inte behöver jaga extrapass för att dryga ut lönen. Därför är den låglönesatsning som vi föreslår också en satsning på en god arbetsmiljö för regionens anställda.

Facklig samverkan ska vara en självklar del av allt utvecklingsarbete. Idag finns fortfarande stora skillnader mellan vad som borde göras och vad som faktiskt genomförs. Det kommer fortfarande oroande signaler om att det finns kvar en tystnadskultur och att tilliten mellan personal och chefer saknas. Det är viktigt att alla anställda är informerade om och kan använda sig av sin lagstadgade meddelarfrihet om man upplever att saker inte fungerar i verksamheten. Så är det tyvärr inte idag. Arbetskulturen i Region Skåne ska garantera trygghet i att tala om de brister som finns, för patientsäkerhetens och för personalens arbetsmiljös skull.

Rätt till heltid, möjlighet till deltid

Alla anställda ska ha rätt till arbete på heltid eller till önskad tjänstgöringsgrad, vilket ska framgå redan i utannonseringen av lediga tjänster. Region Skåne ska aldrig utlysa deltidstjänster. Fortsatt minskad sjukfrånvaro är en viktig del för att nå ett hållbart arbetsliv, men det är viktigt att det är ohälsan som minskar och inte sjukfrånvaron i sig. När man är sjuk ska man givetvis ha både rätt och råd att vara hemma och tillfriskna i lugn och ro.

Att inte ha inflytande över sin arbetstid är en starkt bidragande faktor till ohälsa. Korttidsvikariat och timanställningar ska minimeras. Brutna scheman ska inte förekomma och helgtjänstgöring i ett rullande schema ska ske högst var tredje helg. Nattpersonalens arbetsmiljö ska förbättras och göras mer attraktiv. Idag arbetar många av sjukvårdens medarbetare frivillig deltid. Dessa personer betalar sin egen arbetstidsförkortning för att regionen inte kan tillhandahålla en arbetsmiljö som gör att de orkar arbeta heltid.

Låglönesatsning för de med lägst lön

Vi vill avsätta 75 miljoner kronor i ett första steg för att höja lägstalöner i regionen till 28 000 kronor i månaden. En stor andel av våra medarbetare ligger i dagsläget långt under det beloppet. Det är orimligt. Den lön regionen erbjuder ska gå att leva ett ekonomiskt självständigt liv på och satsningen syftar på sikt till att uppvärdera de kvinnodominerade yrkesgrupperna. Region Skånes personal ska inte tvingas ha en partner med egen inkomst för att kunna få privatekonomin att gå runt. En god arbetsmiljö förutsätter också tryggheten att veta att lönen räcker hela månaden. Därför är den låglönesatsning som vi föreslår också en satsning på en god arbetsmiljö för regionens anställda.

Mångfaldskompetens, språkkunnighet och rekrytering

Vi lever i ett samhälle som präglas av rasism. Människor blir bortsorterade i rekryteringsprocesser utifrån efternamn och därmed bakgrund. Detta är väl belagt i till exempel studier från dåvarande integrationsverket som empiriskt kunde koppla höjda inkomster till personer som bytt bort sina utlandsklingande namn. Det är en företeelse regionen måste arbeta aktivt mot. Därför är det ett viktigt mål för Region Skåne att medarbetarna avspeglar befolkningen. Andelen personal med annan bakgrund än svensk bör öka inom alla delar av Region Skånes verksamheter, minst till den grad att den kan representera regionens befolkning. Det ställer stora krav på framförallt vården men öppnar också nya möjligheter genom att skapa en bredare kompetens inom verksamheten. Rätt använd kan den breddade kompetensen skapa förståelse för olika kulturella uttryck och underlätta ett överbyggande av språkliga hinder. Vänsterpartiet vill att Region Skåne skapar rekryteringsprocesser som uppskattar kompetenser som kan bidra till en ökad mångfald bland våra anställda.

I Skåne pratar människor en stor mängd språk och borde kunna lockas bli den nya personal regionen så väl behöver. Många av de som idag är på flykt har redan en vårdutbildning men saknar kunskaper i svenska. Det finns redan beslutade arbetsmarknadsprojekt för asylsökande inskrivna hos arbetsförmedlingen och för asylsökande läkare från Syrien. Vänsterpartiet ser positivt på dessa projekt men menar att det borde kunna gå att agera på ytterligare fronter för att tillvarata kompetensen hos invandrade med medicinsk utbildning så att de snabbt kan börja arbeta. Exempel på åtgärder kan ges i särskilda praktikplatser, introduktionsprogram, fadderskap och språkundervisning. Region Skåne behöver även aktivt uppvakta socialstyrelsen så att handläggningstiden för svensk yrkeslegitimation kortas.

Allas rätt till anställning

I Region Skåne ska alla, oavsett funktionsförmåga, ha möjlighet att få och behålla en anställning. Detta gäller både människor som har fått en arbetsskada eller försäkring under sin tid som anställd i regionen och människor som söker sig till regionen med nedsatt funktionsförmåga. Alla ska ha samma möjlighet att ta del av information om lediga tjänster, ansöka och tilldelas dem. Regionen ska som arbetsgivare vara ett föredöme i att anställa medarbetare med funktionsnedsättning - med rätt förutsättningar kan alla bidra med sin arbetsinsats på regionens arbetsplatser. Med rätt stöd och handledning kan vi hitta den rätta tjänsten till medarbetare som har en funktionsnedsättning. Region Skånes personal ska återspegla länets invånare och rymma dess mångfald. Arbetsplatser ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Som Skånes största arbetsgivare har regionen ett särskilt ansvar för att öka antalet lönebidragsanställda. Målsättningen ska

vara att under de kommande åren fördubbla antalet anställda med olika typer av lönebidrag. Regionen bör omgående se till att FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning implementeras.

Utvecklande arbetsplatser för de anställda

Region Skåne ska vara en attraktiv arbetsgivare för både den som är nyutbildad och den som har arbetat många år i sitt yrke. Ett sätt är att erbjuda ett så kallat kliniskt basår för de sjuksköterskor som är nyutbildade eller som behöver fördjupa sina kunskaper genom att byta inriktning. Detta skulle kunna användas för att ge nya sjuksköterskor möjlighet till en bra start i arbetslivet.

Vänsterpartiet vill på allvar göra något åt förutsättningarna för alla personalgruppers möjlighet till vidareutbildning. En del utbildningsanställningar finns idag på plats inom Region Skåne, bl.a. har ett kollektivavtal tecknats kring AST-utbildningar för vårdförbundets medlemmar. Vi ser också hur undersköterskornas roll förändras och utvecklas och föreslår att medel öronmärks för att stärka den kompetensutveckling som pågår. Enligt Vänsterpartiet är det viktigt att se alla personalgrupper som kompletterande varandra och då måste både kompetensutveckling och eventuella extra ersättningar gå hand i hand. Personalkollektivet måste ses som en helhet - det går inte att ensidigt fokusera på någon enstaka grupp.

Resurser behövs för att förbättra arbetsmiljön

Arbetsmiljöverket konstaterar på nationell nivå att brister i den organisatoriska och sociala arbetsmiljön orsakar ohälsa hos många arbetstagare i Sverige. Antalet anmälda arbetsjukdomar orsakade av arbetsmiljöbrister har ökat med drygt 70 % sedan 2010. Alltför mycket arbete eller för hög arbetstakt och problem i relationer på arbetsplatsen, som samarbetsproblem och mobbing, är exempel på vad som ligger bakom den här typen av arbetsjukdomar. Det systematiska arbetsmiljöarbetet är en nyckelfaktor för att skapa en arbetsmiljö som fungerar i hela Skåne. Både för personalen och för patienter, resenärer, brukare och invånare.

Mer behöver göras och resurser måste skjutas till för att planera arbetet utifrån den kunskap som finns. Arbetsmiljöarbetet måste komma ut i hela organisationen och inte, som ofta är fallet idag, stanna på mellanchefernsnivå. Särskilt viktigt är att arbete utförs i enlighet med forskrifter från arbetsmiljöverket rörande organisatorisk och social arbetsmiljö. Fokus i det fortsatta arbetet bör inriktas på det förebyggande systematiska arbetsmiljöarbetet, att kartlägga risker och vidta åtgärder innan sjukdom eller ohälsa uppstår.

De delar som enligt Vänsterpartiet är extra angelägna för att prioritera kvinnors hälsa är att personalen inte får en ohälsosam arbetsbelastning. Resurser bör anpassas efter kraven i arbetet, återhämtning ska ingå i planeringen och arbetstidernas förläggning bör planeras så att de inte leder till ohälsa. En dålig arbetsmiljö innebär förutom problem för personalen ett stort resursslöseri då människor inte ges möjlighet att fullt ut utföra de arbetsuppgifter de är anställda för. Dålig belysning, undermålig luftkvalitet och hög ljudnivå är faktorer som kan sänka prestationsförmågan med upp till femton procent. Dålig arbetsmiljö riskerar att innebära onödiga sjukskrivningar och utbränd personal vilket kostar stora summor både i rehabilitering och eventuell nyrekrytering. Dessa resurser bör istället användas offensivt för att förbättra arbetsmiljön i hela Region Skåne.

Handlingsplan för en region fri från bemanningsföretag

Målet för Region Skåne ska vara att inte nyttja bemanningsföretag. Bemanningsföretagen splittrar arbetsplatsen och gör det omöjligt för de anställda att känna sammanhållning. Inhyrd personal är dyrare än fast anställd personal vilket gör det svårt att planera verksamheten ekonomiskt. Arbetet det senaste året med att fasa ut bemanningsföretagen har skett på många nivåer och ofta med gott resultat, vilket visar på att problemet faktiskt går att lösa. Tyvärr har nya problem uppstått i form av att Region Skåne närmast slentrianmässigt avkrävt sina anställda för mycket mertid och övertid, och har svårt att klara bemanningen under sommarsemestrarna inom vården. SKL bedömer nu att Region Skåne är fritt från hyrläkare, men problemen kvarstår för sjuksköterskorna där det ofta saknas alternativ till hyrpersonal.

Det är angeläget och brådskande att söka mer hållbara lösningar på bemanningsproblemen. Vänsterpartiet menar att den enda långsiktiga lösningen är att personalpooler byggs upp inom verksamheterna och vi ser därför positivt på de försök med olika former av resursteam som beslutats av personalnämnden. På de ställen som team funnits tidigare har det varit attraktiva arbetsplatser med hög kompetens. Egna bemanningspooler är en långsiktig lösning som ger en viktig kontinuitet i verksamheten.

Kollektivtrafik

Vi vill ha en kollektivtrafik att lita på. Det ska finnas möjlighet för alla skåningar att åka dit de behöver med kollektivtrafiken, utan att begränsas av ekonomiska eller geografiska förhållanden. Avstånden i Skåne är inte särskilt stora. Ändå finns det platser där folk bor eller arbetar som inte kan nås med kollektivtrafik. Detta vill vi ändra på, av flera anledningar. Folk ska för det första kunna bo överallt i Skåne och ändå ha full tillgång till den samhällsservice som regionen erbjuder, oavsett om det är kollektivtrafik, sjukvård eller kultur. För det andra är det ur hållbarhetssynpunkt centralt att fler åker kollektivt istället för att köra bil. Med en effektiv och tillgänglig kollektivtrafik kan vi förmå fler att ställa bilen till förmån för buss eller tåg.

Finansiering av en kollektivtrafik för alla

Vänsterpartiet vill på sikt ha en avgiftsfri kollektivtrafik. De senaste åren har flertalet försök inletts och utvärderats. Allt pekar på att det är en bra satsning för miljön och klimatet. Avgiftsfri kollektivtrafik minskar bilresandet och med det minskar även utsläppen. Vänsterpartiet föreslår en stegvis avveckling av avgifterna. Under sommaren 2018 kunde barn och unga i hela landet åka avgiftsfritt tack vare Vänsterpartiets nationella budgetsatsning. Detta resulterade i att fler unga än tidigare kunde ta del av aktiviteter och utflykter. Vänsterpartiet ser detta både som en viktig folkhälsopolitisk satsning och en satsning på hållbart resande och vill därför permanenta denna satsning i Skåne.

Pensionssystemet innebär idag att väldigt många pensionärer lever nära eller under EU:s fattigdomsgräns. Vänsterpartiet vill under 2019 utreda hur införande av en avgiftsfri kollektivtrafik för pensionärerna i hela Skåne skulle kunna utformas. En del kommuner har redan infört detta inom kommungränserna med olika slags lösningar. Vissa är avgiftsbefriade under vissa tider på dygnet och en del andra från olika åldrar. Kollektivtrafiken är ett regionalt ansvar och det är orimligt att det finns olika regler beroende på vilken kommun man bor i.

Dessa satsningar innebär initialt kostnader, men är på sikt en viktig investering i folkhälsan och miljön. Det är investeringar i en förbättrad psykisk hälsa eftersom det är väl dokumenterat att ett aktivt deltagande i samhällslivet skapar bättre hälsa. Ett hållbart socialt liv skapar aktivitet och meningsfullhet i vardagen. Satsningarna innebär även att det ekonomiska hindret från att exempelvis tacka ja till arbete, studier eller praktik på annan ort försvinner. Synergieffekterna av avgiftsfrihet inom kollektivtrafiken för barn, unga och äldre är många.

Att åka kollektivt är en samhällelig service och ska därför finansieras solidariskt. Att fler åker kollektivt är bra både för medborgare och miljö och ska premieras, inte straffas med högre avgifter. Region Skåne borde sträva efter att fler ställer bilen till förmån för buss eller tåg men med de ständiga prishöjningarna motverkas detta. Efter den senaste prishöjningen har det nu blivit billigare att köra bil på vissa sträckor. Det är en oerhört viktigt principiell gräns som har passerats. Vänsterpartiet vill i längden ha avgiftsfri och skattefinansierad kollektivtrafik. Ingen vill betala mer för att få mindre och just nu är resenärerna missnöjda med väsentliga delar av kollektivtrafiken. I ett sådant läge är det inte rimligt att gå fram med ännu fler höjningar. Tvärtom motverkar det målet om ett fossilfritt Skåne samt målet att ta andelar från biltrafiken. Vänsterpartiet kommer även framöver att motsätta sig alla former av avgiftshöjningar och lägger av den anledningen konkreta förslag på avgiftssänkningar i denna budgetmotion.

För att alla satsningar ska kunna förverkligas behöver anslagen till kollektivtrafiken ökas generellt. Kollektivtrafiken ska inte finansiera underskott i sjukvården. Både kollektivtrafik och sjukvård är elementära samhällsfunktioner och behöver båda satsas på.

Öka antal resande

Resandeökningen har stagnerat de senaste åren och ligger nu till och med under befolkningsutvecklingen. För att få fler att ställa bilen till förmån för buss eller tåg behövs omfattande kvalitetsökningar inom kollektivtrafiken jämte rejäla avgiftssänkningar. Punktlighet, tillgänglighet och framkomlighet är minimikrav som bör ställas och hållas. När resenärer förväntas betala höga biljettpreiser för tåg och bussar som kommer sent, som har färre platser än resenärer och vars drift är i olag är det inte konstigt att en del resenärer röstar med fötterna. Region Skånes fördubblingsmål till 2020 kan endast nås med kraftiga åtgärder. Resandemaximering beräknas vara mest effektiv inom de redan starka stråken, mellan och inom storstadsregionerna. För att nå fördubblingsmålen krävs kraftigt sänkta avgifter för att höja de ekonomiska incitamenten samt ökad turtäthet och kapacitet för att möta de faktiska behoven.

Hela Skåne inkluderat

Skåne är en av de mest kommutäta regionerna i Sverige och trots ett ganska välfungerande järnvägsnät finns förvånansvärt många "vita fläckar" i regionen. Södra stambanan måste byggas ut. Sedan timmestrafik infördes Ystad-Simrishamn är det många som missar relevanta anknutningar till arbete och skola. Vi har redan sett minskat resande på de sträckor där avgångar dras in, både i Höör på diagonalbanan men även på södra stambanan. För de som bor i östra Skåne är kollektivtrafiken inget trovärdigt alternativ. Även då det finns schemalagd trafik prioriteras ofta Malmö vid behov. Ofta får tåg vända i Ystad då tåg saknas i Malmö. Det är inte hållbart att vissa områden återkommande bortprioriteras. Vi vet att det är oerhört svårt att återfå förtroendet för kollektivt resande när det väl har brustit. Därför är det viktigt att inte skada förtroendet redan från början. Vi vill se högre turtäthet även på glesbygden och inga fler indragningar får ske. Vänsterpartiet vill att varje förändring av turtäthet ska föregås av en analys av påverkan på möjligheterna till pendling till arbete och studier för de som berörs.

Spåren på sträckan Malmö-Lund-Helsingborg har utbyggnadspotential liksom Pågatåg nordost. Vi vill att hela Skåne ska leva och vill därför stärka glesbygden ur kollektivtrafiksynpunkt. Bil ska inte vara ett måste för de som väljer att bosätta sig utanför storstadsområdena. Ungdomar ska kunna åka buss till skola och fritidsaktiviteter utan att bli hämtade och lämnade av föräldrarna med bil och det ska vara möjligt att arbetspendla från alla platser i Skåne.

Även utanför tätorter ska det finnas möjlighet att ladda på kort med kontanter. T ex ungdomar på landsbygden ska ha möjlighet att ta sig till och från fritidsaktiviteter och vänner även utan smartphone eller med en urladdad sådan. Äldre personer som inte hunnit med den tekniska utvecklingen likaså. Vidare är papperslösa och hemlösa två utsatta grupper som ofta är helt beroende av ett kontakt betalningsalternativ på grund av säkerhetsrisk och/eller brist på smartphone eller internetbank. Kontantfrihet på bussar och tåg är en bra satsning utifrån personalens arbetsmiljö men det finns andra sätt att lösa det på. Exempelvis bör det finnas betalautomater med kontanthantering på flera ställen i Skåne samt kontanthantering på samtliga tågstationer och större busstationer även på mindre orter.

En välfungerande kollektivtrafik är en förutsättning för en levande landsbygd. Det är oerhört viktigt att alla samhällsfunktioner kommer alla medborgare till godo, även en tillgänglig och prisvärd kollektivtrafik.

Behovsstyrt trafiknät och Trafikverkets ansvar

För att den skånska kollektivtrafiken ska flyta så smidigt som möjligt och för att tillförlitligheten ska öka behöver det löpande underhållet skötas betydligt bättre än vad som görs idag. De ständiga upphandlingarna, minskningen av ansvarig personal och ideliga förändringarna bland entreprenörer som ansvarar för underhållet gör situationen än värre. Enligt Vänsterpartiets mening bör underhållet skötas direkt av trafikverket och inte konkurrensetsättas. Trafiken ska inte behöva stå stilla på grund av bristande underhåll. Med det spår och signalsystem som finns idag påverkas hela södra Sverige om tåg står stilla. Behovet av infrastruktursatsningar är stort. Vänsterpartiet vill satsa på spårbunden trafik som skapar mindre köer, snarare än utbyggt vägnät som innebär försämrad miljö. Spårkapaciteten i Skåne behöver stärkas både ur miljösynpunkt och ur ett demokratiperspektiv. Trafikverket har varnat för konsekvenserna av det minskade underhållet. Det ska inte finnas någon anledning att ta bilen istället för tåget, varken ekonomisk eller tidsmässig.

Satsningar på infrastruktur är något som hela Sverige har nytta av. En stor del av all godstransport passerar Skåne. Det finns ett nationellt intresse över att infrastrukturen i hela södra Sverige fungerar friktionsfritt. Därför behövs förstärkning av statliga investeringar i samband med satsningar i kollektivtrafiken, i likhet med Sverigeförhandlingens ambitioner.

Kollektivtrafiken och i synnerhet stadsbusstrafik ska vara uppbyggd på ett logiskt och sammanhängande sätt. En översyn behöver göras för att identifiera arbetsplatser, näringsverksamheter och bostadsområden. Trafiknätet ska vara finmaskigt och behovsstyrt utifrån resvanor. Detta bör göras i samband med en jämställdhetsintegrering av stadsbusstrafiken.

Jämställt och jämlikt resande

Kollektivtrafikplanering i Skåne måste kunna hålla flera tankar i huvudet samtidigt. Det ensidiga fokus som funnits under många år på att skynda upp processer, strömlinjeforma resandet och ta marknadsandelar från bilen har lett till en trafik som tar alltför lite hänsyn till äldre resenärer, barnfamiljer och tillgänglighetsanpassningar. På många håll finns ett behov av närmast servicetrafik med många stopp, luft i tidtabellen för att komma till sin plats även med rullator och ett helt annat tempo. En trafik som har andra resenärer i fokus än arbetspendlaren som åker mellan olika större städer.

Jämställdhetsintegrering är ett väl utvecklat arbetssätt som ska användas inom alla verksamheter. Region Skåne som en stor offentlig institution borde vara ett föredöme och jämställdhetsintegrera alla delar av sina verksamheter. Ett utvecklingsområde ur den aspekten är stadsbusstrafiken. Trots att det till största del är kvinnor som reser kollektivt är stadsbusstrafiken anpassad till mäns rörelse- och tidsmönster. Rörelsemässigt är nästan alla busslinjer planerade i raksträckor mellan bostadsområden och stora arbetsplatser, vilket inte alltid överensstämmer med kvinnors resmönster. Mäns resande sker oftast från punkt A till punkt B medan kvinnor ofta har flera stopp på vägen. Barn ska hämtas och varor ska inhandlas till hemmet. Dessa resor är lika förutsägbara som de mellan hem och arbetsplats. Trots det tas de inte lika stor hänsyn till. Tidsmässigt är de flesta befintliga turer koncentrerade till rusningstid. Något som utgår från kontorstider, ca klockan 06.30 till 08.00 samt 16.30 till 18.00. Kvinnors restider ser även de annorlunda ut, obekväma och oregelbundna arbetstider är exempelvis vanligare vilket kollektivtrafiken behöver ta hänsyn till. Dessutom finns det en trygghetsaspekt att ta hänsyn till och det är att ta sig hem på kvällen. Därför behöver även tidsättningen på stadsbusstrafiken ses över för att bättre passa kollektivtrafikens mest frekventa resenärer.

Att kunna ta sig till buss- och tågstation på ett tryggt sätt är viktigt ur ett jämställdhetsperspektiv. Vi vill därför se cykel- och gångvägar till samtliga nyckelstationer - även för personer bosatta en bit utanför centralorten. Att kunna cykla säkert till stationen med barn, gå med rollator eller på annat sätt få möjlighet att säkert ta sig in till orten vid sidan om tung och snabb trafik ger lugnare, tryggare medborgare som hellre väljer kollektivt resande. För att synliggöra och tillgodose resandebeståndet i Skåne vill Vänsterpartiet att Skånetrafiken aktivt arbetar med jämställdhetsintegrering i sin verksamhet. Det är därför nödvändigt att skapa ett jämställt resande för att ställa om till ett hållbart samhälle. Deras expertis bör tas in vid införandet av pilotprojekt för jämställt resande.

Kollektivtrafik i egen regi för nöjd personal och nöjda resenärer

Skånetrafiken äger redan idag en del av sina bussar men tågen är leasade. Att anställda på tåg och bussar har en annan arbetsgivare än Region Skåne är djupt problematiskt. Det leder till osäkra anställningsvillkor och en minskad arbetsplatsdemokrati. Facken har tydligt signalerat att arbetsmiljön och arbetsvillkor för personal inom kollektivtrafiken är under all kritik. Ensamarbetet för ombordpersonalen är exempel på sådant som gör medarbetarna otroligt utsatta. Istället för repressiva lösningar, i form av väktare och andra övervakningssystem, vill Vänsterpartiet skapa bättre arbetsmiljö för de anställda genom arbetslag på tågen. Genom att ta tillbaka alla delar av kollektivtrafiken i egen regi kan vi hitta lösningar för att säkerställa personalens arbetsmiljö och passagerarnas nöjdhet. Vi vill börja med att återta Pågatågen i egen regi under 2019. Fram tills ett återtagande kan ske måste dagens avtal med privata aktörer skrivas om så att force major inte gäller för fackliga konflikter. Med dagens avtal är stora delar av de fackliga konfliktvapnen näst intill verkningslösa.

Även driften behöver återtas. På vissa tågset kan det vara upp till 8 olika leverantörer av varor och tjänster. Detta leder ofrånkomligen till driftsstörningar, svårighet i kommunikation mellan underleverantörer och

förseningar. Därför vill Vänsterpartiet återta all trafik i egen regi så att Region Skåne ansvarar för hela kollektivtrafikkedjan. En återregionalisering skulle också skapa förutsättningar för regionen att vara ett föredöme som arbetsgivare. Vi är medvetna om att detta kan innebära ett behov av investeringar men är övertygade om att dessa kostnader kommer att kunna räknas in i längden. Inga mellanskillnader skulle behöva gå till entreprenörer och underleverantörer och Skånetrafiken skulle återfå kontrollen över hela servicekedjan.

Årligen återkommande undersökningar visar att kvalitén i kollektivtrafiken inte motsvarar medborgarnas behov och önskemål. Allt färre är nöjda och i takt med att nöjdheten minskar går resandet med kollektivtrafiken ned och fler går tillbaka till att åka bil. Resenärernas behov är tydliga, en tillgänglig kollektivtrafik som håller vad den lovar. De skånska resenärerna är kunniga, kompetenta och oftast flexibla. Vi behöver ta deras synpunkter på största allvar och till fullo se att det är Skånetrafiken som är till för dem, inte vice versa. Detta kan vi endast säkerställa om vi återtar kontrollen över hela kollektivtrafiken.

En tillgänglig kollektivtrafik

Allt för ofta inträffar oförutsedda händelser som skapar ovälkomna trafikavbrott. Det kan röra sig om signalfel, trasiga tåg, spårarbete och andra förseningar. Resenärernas tålamod är högt, så länge de vet varför de står stilla eller varför tåg eller bussar är sena. Ofta är denna information ofullständig eller helt frånvarande. Det är av yttersta vikt att kommunicera ut vad felet beror på och hur lång tid det tar att åtgärda för att resenärerna ska kunna avgöra och planera för fortsatt resa. Det är också viktigt att Skånetrafikens hemsida ses över och att resenärer eller andra som är berörda av kollektivtrafiken på ett enkelt och smidigt sätt kan komma i kontakt med Skånetrafiken eller få tillgång till rätt information. Även de som inte pendlar ska ha lätt att hitta information.

Kommunikationen och betalsystemen inom kollektivtrafiken behöver bli mer användarvänliga. Det måste samtidigt finnas flera betalmöjligheter för dem som inte vill använda en app i telefonen. När JOJO-korten fasas ut kan exempelvis barn utan mobiltelefon inte åka kollektivt själv längre. I sammanhanget är det också viktigt att de få kundcenter som Skånetrafiken har kvar inte tas bort. Kundenservice är viktigt för stora delar av befolkningen och det ska finnas fortsatt möjlighet till ett bra bemötande över disk när det behövs.

Allas resvanor ser inte likadana ut. I ett samhälle där krav på service dygnet runt ställs är det allt fler som arbetar oregelbundna arbetstider. Dessa personer behöver också kunna ta sig till och från arbetet. Vid ekonomiskt hårda tider har ofta sträckor som varit lågtrafikerade varit utsatta för indragningar och nedläggningar. Detta kan få förödande konsekvenser. Nedlagda linjer eller indragna turer kan på vissa håll leda till arbetslöshet och utebliven näringsverksamhet. Kollektivtrafiken behöver fungera bra dygnet runt för att resten av samhället ska kunna göra det.

Avskaffa första klass

För övrigt vill vi se ett omedelbart avskaffande av klasssystemet inom kollektivtrafiken. Förstaklassvagnarna ska göras om till tysta kupéer. Idag är det ofta trängsel på tågen trots att dessa vagnar är tomma. Om vi på riktigt vill utveckla en modern och välfungerande kollektivtrafik behöver alla utrymmen på tågen kunna komma alla till del.

Regional utveckling

Regionen är den största arbetsgivaren i Skåne, det förpliktigar. Samtidigt som skatten är den lägsta är arbetslösheten i Skåne högre än i de flesta regioner och landsting, det hänger ihop. Region Skåne behöver hitta vägar för att få fler i arbete. Det behövs personalförstärkningar på många håll inom regionens verksamhet. Regionen har också ansvar att skapa och tillvarata arbetsplatser.

Fler skåningar i arbete

Skåne har under en längre tid haft en av de lägsta sysselsättningsgraderna i landet. Långa perioder av arbetslöshet påverkar den enskilde negativt samtidigt som bred arbetslöshet på ett strukturellt plan påverkar möjligheten att förbättra välfärden genom solidarisk finansiering. På senare år har skattekraften i regionen ökat men detta har inte skett över hela Skåne. Därför behöver hela Skåne kraftsamla för att skapa fler arbetstillfällen både inom offentlig och privat sektor. De insatser som regionen har ansvarat för de senare åren räcker inte till. Ytterligare kraftfulla initiativ är nödvändiga för att bevara de arbetsplatser som finns och utveckla nya.

Den nya arbetsmarknaden har tvingat ut löntagare i osäkrare anställningsformer med t ex f- skattsedel. Många som tidigare varit anställda, tvingas nu starta eget. Företagande är positivt och skapar ofta nya arbetstillfällen men det ska ske av egen vilja och inte till följd av effektiviseringar i form av att arbetstillfällen rationaliseras bort. Den utvecklingen kräver en handlingskraftig region som kan tillhandahålla en bra infrastruktur för egenföretagare.

Vänsterpartiet vill därför initiera ytterligare satsningar där Region Skåne tillsammans med relevanta myndigheter, företag, fackliga organisationer, utbildningsinstitutioner, etc. tar gemensamt ansvar för jobbskapande insatser. Kraftsamling för fler i arbete bör vara av långsiktig karaktär och mera omfattande och målinriktad än de satsningar vi har sett under senare år. Region Skåne bör ta initiativ till en sådan kraftsamling för ökad sysselsättning. Vi behöver också se över de möjligheter som Öresundssamarbetet kan tänkas erbjuda. Greater Copenhagen tillgodoser inte de kommunikationsbehov som finns mellan Region Skåne och Köpenhamnsregionen kring Öresundsregionen som arbetsplats. Det behöver skapas ett Öresundssamarbete som har medborgares och arbetares intressen främst, inte näringslivets. Anställningsvillkoren för de som arbetar på ena sidan sundet och bor på den andra behöver tydliggöras och förbättras och myndigheter såsom Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan måste finna lämpliga sätt att hantera våra arbetspendlare.

För att öka intresset för arbetsplatser på andra sidan sundet behöver Regionen ser över avtalet med DSB och sänka avgifterna för kollektivtrafikpendling över bron till avgifter motsvarande de som gäller för samma sträcka inom Skåne.

Jobb ger energi och energi ger jobb

En stor del av Skånes delmål mot att bli en fossilfri region kräver innovativa lösningar. Här finns en hel del möjligheter för att kombinera jobbsatsningar med klimatsatsningar. Arbetsmarknaden inom teknik och kunskapsutveckling har potential och det finns utrymme för att skapa nya arbeten inom energisektorn. Ett sätt är att skapa lokala yrkesutbildningar inom området och sedan anställa, i egen regi, med sikte på att utveckla t.ex. solenergi, åtgärda den fossila transportsektorn och i allmänhet se över arbetet med miljömålen på ett konkret vis. Detta skulle gynna flertalet områden: Forskning och utveckling, arbetsmarknad och utbildning samt energisektorn. Utöver att bidra till att uppfylla klimatmålen skulle en sådan satsning skapa arbetstillfälle både genom direkta produktionsbehov men även inom utbildningssystemet. Dessutom skulle det locka fler innovatörer till vår region, något som skapar en god kunskapsutveckling samt ett utökat kontaktnät inom forskningsvärlden.

Infrastruktur och transport för hela regionen

Skåne är ingången till Sverige och den största delen av all gods- och persontransport från Europa passerar vår region. Det järnvägsnät som finns idag är tungt trafikerat och behöver byggas ut för att kunna möta befintligt höga och ständigt ökande behov. I enlighet med målen om ett fossilfritt Skåne 2020 behöver både gods- och persontransport överföras från vägar till räls och till viss del även sjöfart. Vi behöver alla hjälpas åt att ställa om produktions- och transportsektorn till en samtid som akut hotas av klimatförändringar. Både Agenda 2030 och IPCC kräver drastiska omläggningar av alla sektorer för att vi ska kunna uppfylla målen. Region Skåne med sina många medarbetare och omfattande väg- och järnvägsnät har stor förbättringspotential och därtill ett stort ansvar att se till att målen uppnås.

Utbyggnad av vägnätet i Skåne

Utbyggnaden av E6:an har varit orsak till många diskussioner det senaste året. Trots stark avrådan från bland andra Trafikverket och Naturskyddsföreningen pressades beslutet igenom med en knapp majoritet. Att bygga ut motorväg istället för att satsa på kollektivtrafik är enligt Vänsterpartiet en absurditet. I synnerhet i ett läge då kollektivtrafiken behöver stora satsningar. Det vi däremot skulle vilja se mer av är de smarta väglösningar som diskuterats i samband med förslaget. Att notifiera förare om väglag och rekommenderade hastigheter samt ersätta skyltning i väggen med skyltar över vägen tror vi skulle förbättra trafiksäkerheten avsevärt. Detta bör genomföras på det befintliga vägnätet. Detta är en mer framkomlig väg än att asfaltera mer bördig jordbruksmark.

Miljö

Vänsterpartiet vill se en trovärdig och långsiktig avveckling av fossila bränslen genom satsningar på att regionens verksamheter ska vara klimatneutrala samt genom överflyttning av transporter till spårbunden trafik. I samband med Framtidens sjukvård planeras ytterligare plushus. Plushus borde vara det ledande exemplet på hur alla nybyggnationer bör utvecklas och Region Skåne bör vara drivande i det arbetet.

Gods på räls – för miljön

I samband med utbyggnad av tågnätet samt översyn av kollektivtrafiken bör det räknas in och möjliggöras att en större del av den godstrafik som idag främst sker med bränslekrävande lastbilar flyttas över till spårbunden trafik. Skåne fungerar som inkörsport och transitväg till resten av landet och är oerhört belastat av utsläppen på grund av de många lastbilstransporterna som går genom länet. Endast av- och pålastning vid destinationsort bör ske med lastbil, resterande del av transporter bör vara spårbunden. För detta krävs en statlig delfinansiering då det är en angelägenhet som berör hela Sverige. Vi stödjer regionens mål att vara fossilfria till år 2020.

Tillgång till förnyelsebar energi

Speciellt behövs satsningar på förnyelsebara drivmedel. De laddningsstationer som finns runt om i Skåne täcker inte behovet. I synnerhet i glesbygden, där avstånden är större, behöver laddningsstationer och gas- och biogasanläggningar utvecklas. Ett helt fossilfritt Skåne täcker mer än bara tätt bebodda områden.

Väg eller spår, ett val

Miljömålen i Klimat-Skåne-Överenskommelsen hotar åter att inte kunna följas. För att Region Skåne ska kunna följa sina egna mål och dokument behövs en aktiv politisk ledning som ser till att det görs. Ska nollvisionen om fossila bränslen 2020 kunna följas behöver det arbetet underbyggas med politiska beslut. Att i ett sådant läge envisas med en motorvägsutbyggnad är helt orimligt. Även Naturskyddsföreningen har tittat närmare på saken och avråder från en motorvägsutbyggnad i sin senaste rekommendation i frågan. De medel som beräknats satsat på motorvägsutbyggnad bör istället riktas mot en utbyggd kollektivtrafik och ett utbyggt spårnät för både person och godstrafik.

Kultur

Kulturen skapar mervärde för medborgarna och har ett stort värde i sig själv. För att skapa en friskare och nöjdare befolkning i Skåne behöver vi kunna erbjuda ett brett och tilltalande kulturliv för alla. Det ställer stora krav på oss som region men det kan förverkligas genom att tänka brett och inkluderande.

Den regionala biblioteksverksamheten

Sjukhusbiblioteken har en viktig roll för hälso- och friskvårdsarbetet på sjukhusen och i samhället. Om tillgängligheten för sjukhusbiblioteken förbättrades skulle de kunna vara en viktig aktör i det förebyggande arbetet mot ohälsa i samhället på ett bättre sätt än idag. Vänsterpartiet vill utveckla biblioteken till att omfatta fler avdelningar. Med dagens möjlighet till tekniska lösningar bör det utredas hur Region Skåne med hjälp av landstingsbiblioteket kan sprida kunskap om bland annat e-boksutlåning.

Biblioteksverksamhet är folkbildning och det är ofta de regionala biblioteksverksamheterna som bidrar till det utvecklingsarbete som bedrivs lokalt. I nuläget finns det inte en renodlad bibliotekarietjänst trots att biblioteksverksamheten är en väsentlig del av kulturområdet i Skåne. Både i omfattning och i resurser.

Reklamfritt resande för en avslappnande miljö

Ett sätt att ta bort trösklarna till kultur är att skapa kultur i offentliga utrymmen, i vardagen. Region Skåne förfogar över ett flertal sådana plaster. En utmärkt möjlighet att genomföra detta är i kollektivtrafiken. Istället för reklam på bussar och tåg samt på hållplatser och stationer vill Vänsterpartiet erbjuda olika kulturuttryck. Det skulle kunna vara poesi och konst men även digitala installationer såsom på Malmö Central. Vänsterpartiet Skåne vill ge Kultur Skåne och Skånetrafiken i uppdrag att ersätta all reklam i kollektivtrafiken med kulturella inslag istället. På Pågatågen har stora framsteg redan gjorts med nyhetsinslag och information om bland annat resmål från Skånetrafiken. Det visar att det går att genomföra och vi vill utveckla det till att även omfatta olika kulturella uttryck samt till att finnas på fler offentliga utrymmen. Kommersiella uttryck bör inte ges plats inom offentlig verksamhet.

Kulturbiljett för ökad tillgänglighet

Det ska vara enkelt och billigt att ta del av kultur i Skåne. Även för de som bor i eller utanför mindre kommuner ska detta vara lätt. Därför vill Vänsterpartiet att Skånetrafiken och kulturförvaltningen hittar en gemensam lösning för att införa en kulturbiljett i Skåne. Kulturbiljetten skulle i praktiken innebära att man betalar för resa och upplevelse samtidigt. Det skulle också finnas samordningseffekter och ett gemensamt taxsystem som ska sänka avgifterna. Denna fråga har under lång tid diskuterats inom Region Skåne och nu menar vi på att det är dags att komma till start. Den tidigare majoriteten hävdar att detta redan är beslutat. Då bör det även vara enkelt att implementera.

Folkbildning – en viktig del av regionens ansvar

Ett aktivt demokratiarbete kräver en medveten och bildad befolkning som är beredda att samverka i samhällslivet. Sverige har över tid haft en stark folkbildningstradition. Folkbildning är ett viktigt led i demokratiarbetet och de aktörer som bäst kan tillgodose de behoven är studieförbund och folkhögskolor. Därför är det regionala stödet till dessa centralt för att upprätthålla goda möjligheter för folk att kunna gå studiecirklar, utveckla sina intressen och samtidigt interagera på ett brett samhälleligt plan. Stödet till studieförbund och folkhögskolor ska utökas med ett grundbelopp utifrån organisationernas behov.

Det fria kulturlivet

Region Skåne har idag ett brett kulturutbud både geografiskt och innehållsmässigt. Utifrån Kulturenkäten som gjordes för några år sedan saknar skåningarna dock en del kultursatsningar. Dels vill medborgarna att kulturen ska spridas även till mer glest bebodda områden, dels verkar tillgängligheten till kulturaktiviteter i Skåne vara begränsad utifrån ålder och klass. Det är för en demokratisk organisation av yttersta vikt att alla medborgare

känner sig välkomna till våra verksamheter. Plånbokens storlek ska inte avgöra huruvida skåningarna kan ta del av det offentliga rummet eller verksamheternas innehåll.

Det fria kulturlivet är en oerhört viktig del av det skånska kulturlivet och bör ges goda förutsättningar att verka. Vänsterpartiet menar att Region Skåne bör utöka stödet till det fria kulturlivet.

All kultur är bra kultur

Kulturella uttryck är många, spridda och inte alltid entydiga. Trots detta finns det en tradition av att musiken ges störst ekonomiskt stöd. Vänsterpartiet menar att det är dags att öka stödet till andra konstarter. Vänsterpartiet vill se mer balanserade satsningar på flertalet kulturella uttrycksformer.

Samverkan mellan kulturaktörer

Vänsterpartiet vill inte enbart tillföra eller skjuta till resurser. Ibland är det inte den enda önskvärda lösningen. Inom kultursektorn ser vi även att mervärden kan skapas genom samverkan och oväntade samarbeten. Vi vill införa en tjänst som fokuserar på att hitta oväntade samarbeten mellan kulturaktörer. Fokus ska ligga på kunskapsutbyte och inspirationsöverföring. Medan Skånes kulturinstitutioner har stora resurser i form av lokaler, personal och erfarenhet finns det idéer, kreativitet och explosivitet i det fria kulturlivet. Vi vill se en närmare samverkan mellan dessa sektorer med fokus på samtidsskildringar som främst ska vara till för det offentliga rummet. Endast genom att utbyta erfarenheter och blanda konstarter kan vi nå ut till alla våra medborgare genom kulturella uttryck.

Positiv samverkan med idéburen sektor

Region Skånes idéburna sektor ligger i framkant och har haft en viktig roll i att skapa och utveckla de överenskommelser som tecknats. Genom att ta tillvara den innovationsrikedom som finns hos idéburna organisationer kan vi i Skåne erbjuda en uppsjö aktiviteter, samarbeten och kreativa processer till skåningarna. Vänsterpartiet ser stor potential i att utveckla dessa överenskommelser. Samtidigt är vår farhåga att kärnverksamhet inom regionen rationaliseras bort i tider av privatiseringsiver. Den största delen av ideell sektor är väldigt kompetent och har bred erfarenhet av arbete med bland annat missbruk, hemlöshet, psykisk ohälsa och integration. Att den idéburna sektorn tillhandahåller lösningar som är innovativa och effektiva ifrågasätter vi inte. Däremot behöver vi upprätthålla styrsystem som säkerställer jämlik tillgång till allmännyttan och som kan utvärdera och kvalitetssäkra arbetet genom bland annat utbildningsinsatser och tydliga politiska mål. Region Skåne behöver, i samma anda som gentemot den privata sektorn, vara tydliga med att medborgaransvaret främst är offentlighetens och att alla aktörer som verkar inom allmännyttig verksamhet behöver förhålla sig till politiska mål.

Idrott som folkhälsa

En viktig del av den idéburna sektorn som ofta glöms bort är idrotten. En stor del av skåningarna praktiserar idrott på sin fritid, mer eller mindre professionellt och med olika ambitionsnivåer. Föreningslivet som sådant är en viktig del av samhällslivet och kulturen. Folk som är aktiva i föreningar av olika slag har en större kunskap om samhället i stort och skaffar sig genom sitt engagemang goda förmågor att organisera och interagera i grupp. Idrottsutövande i sig är per definition friskvård och bör uppmuntras på flera sätt. Dels vill vi säkerställa att de idrottsföreningar som finns har nog med anslag för att kunna fortsätta sin verksamhet och dessutom utveckla den. Dels vill vi säkerställa en mångfald av idrottande ur jämställdhetssynpunkt. Traditionellt sett har vid liknande inventeringar på kommunnivå visat sig att pojkars och mäns idrottsutövande får långt större resurser än tjejer och kvinnors. Det tycker vi är en snedfördelning som inte bör finnas. Vid en inventering där en grupp prioriteras framför en annan bör regionen agera för att den underprioriterade gruppen.

Vänsterpartiet yrkar:

Att skatten höjs från dagens 10,69 till 11,49 kr

Att Regionfullmäktige fastställer upprättat förslag till regionbidrag till Region Skånes nämnder för verksamhetsåret 2019 enligt bilaga 1

Att vårdcentraler befrias från avkastningskrav

Att Region Skåne startar arbetet med Vita-jobbmodellen

Att Region Skåne tillämpar personalövertag i upphandlingar

Att Region Skåne skärper tillsynen och de hygieniska kraven inom de privata vårdvalen

Att under 2019 påbörja arbetet med att återta de specialiserade vårdvalen i offentlig regi

Att återta all ambulansverksamhet i egen regi

Att återta all lokalvård i egen regi

Att inrätta en tolkpool i egen regi

Att se över behovet av primärvård i Skåne där tillgängligheten är för låg

Att inrätta ett områdesansvar för både offentliga och privata vårdcentraler

Att avskaffa straffavgifterna för avgiftsbefriade besök i den skånska vården

Att öka antalet PTP-psykologer för att möta det ökade behovet av denna kompetens framöver

Att heltid är norm i Region Skåne

Att sluta lägga arbetsscheman med delade turer

Att tillämpa principen om att enbart arbeta två av fem helger

Att personalnämnden får i uppdrag att återkomma med förslag till hur ett kliniskt basår för sjuksköterskor kan utformas i Region Skåne

Att Region Skåne prioriterar arbetet med det systematiska arbetsmiljöarbetet

Att under 2019 fördubbla antalet anställda med lönebidrag

Att målet i Region Skåne ska vara att andelen personal med annan bakgrund än svensk ska motsvara andelen i regionen

Att målet är att det inte ska finnas mer än fyra chefsled mellan personalen i vården och den politiska nivån

Att påbörja utbyggnaden av fler vårdplatser i Region Skåne

Att utföra fördjupad korruptionskontroll inom de egna verksamheterna

Att all forskning som finansieras av regionen ska redovisa en genusanalys av resultaten

Att satsa på forskning kring läkemedelsbiverkningar hos kvinnor

Att utföra jämställdhetsanalyser vid alla större förändringar i vårdutbud

Att utbilda personalen i hela sjukvården i att upptäcka och förebygga våld i nära relationer

Att arbeta med målet om att ha en barnmorska per aktiv förlossning

Att utöka endometriosisvården

Att utreda möjligheten att subventionera abort för utländska kvinnor som befinner sig i Sverige

Att HBTQ-certifiera regionens verksamheter

Att Region Skåne tillsätter en Tillgänglighetskartläggare

Att ta fram högkostnadsskydd för funktionshjälpmedel

Att ta fram högkostnadsskydd för slutenvården

Att korta köerna till könsbekräftande utredning och behandling

Att sänka avgifterna inom akutsjukvården

Att Region Skåne tar initiativ till ny kraftsamling mellan olika aktörer för en generell ökning av sysselsättningen

Att förstaklasskupéerna på Öresundstågen görs om till tysta kupéer

Att kollektivtrafiknämnden och kulturnämnden samarbetar kring att ersätta reklamen i kollektivtrafiken med kultur

Att kollektivtrafiknämnden och Kulturnämnden under 2019 tar fram ett konkret förslag till en kulturbiljett

Att under 2019 utreda och planera införandet av avgiftsfri kollektivtrafik i lågtrafik för pensionärer i hela Skåne

Att permanenta satsningen på avgiftsfria sommarkort för unga

Att återta Pågatågstrafiken i egen regi

Att skapa användarvänliga digitala informationssystem

Att Skånetrafikens hemsida ses över och görs mer användarvänlig

Att skriva om avtalen med privata aktörer så att force major inte gäller vid fackliga konflikter

Att förbättra servicen för resenärerna till Skånetrafikens kundservice

Att genomföra ett utvecklingsarbete med jämställd stadsbusstrafik i en av Skånes städer

Att sätta in kraftfulla åtgärder för att nå kollektivtrafikens fördubblingsmål till 2020

Att ge regionala utvecklingsnämnden i uppdrag att skapa en handlingsplan för nyetablering av företag i regionen samt av företag som flyttar ut sin produktion från regionen

Att fördela kulturförvaltningens resurser jämnare mellan konstarter

Att satsa på film och rörlig bild utanför tätorterna

Att tillföra personellt stöd åt sjukhusbiblioteken

Att en heltidstjänst tillförs den regionala biblioteksverksamheten med syfte att utveckla och stärka stödet till folkbiblioteken

Att satsa på samverkan mellan det fria kulturlivet och kulturinstitutionerna

Att alla nybyggnationer i Region Skåne ska vara Plushus

Att bygga laddningsstationer för elbilar på fler platser i Skåne

Att bygga gas- och biogas anläggningar på fler platser i Skåne

Att undersöka möjligheterna för ett Öresundssamarbete med fokus på medborgares och arbetares intressen

Att skapa yrkesutbildningar inom energisektorn

Att Region Skåne inventerar sitt föreningsstöd utifrån ett genusperspektiv

Regionbidrag (Mkr)	Vänsterpartiets			
	2018	budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Kulturnämnden	320,5	329,8	340,7	351,2
Kollektivtrafiknämnden	2580,3	3025,9	3125,8	3222,7
Regionala utvecklingsnämnden	211,1	231,4	239,0	246,4
SUMMA REGIONAL UTVECKLING	3111,9	3587,1	3705,5	3820,3
Psyk&HabHjälp	3354,2	3633,6	3787,6	3939,4
Sjukhusstyrelse SUS	9418,4	10596,8	11046,0	11488,5
Sjukhusstyrelse Lkr	247,9	265,5	276,8	287,8
Sjukhusstyrelse Hbg	2438,1	2670,1	2783,3	2894,8
Sjukhusstyrelse Ähm	399,4	424,4	442,4	460,1
Sjukhusstyrelse CSK	1524,1	1704,6	1776,9	1848,0
Sjukhusstyrelse Hhm	642,3	673,2	701,7	729,8
Sjukhusstyrelse Ysd	798,6	868,9	905,7	942,0
Sjukhusstyrelse Tbg	485,1	511,6	533,3	554,6
Primärvårdsnämnden	579,0	655,0	682,8	710,1
Medicinsk Service förv. HSN	447,9	488,9	509,6	530,0
13357,2	14214,6	14817,2	15410,7	
Anslag E-hälsa till RS förfogande	91,2	93,8	97,8	101,7
SUMMA VÅRD OCH HÄLSA	33783,4	36801,0	38361,1	39897,7
Regionstyrelsen	1412,0	1479,3	1528,1	1575,5
Personalnämnd	146,4	300,8	310,7	320,4
Patientnämnden	17,7	18,2	18,8	19,4
Revision	19,1	19,7	20,4	21,0
SUMMA ÖVR. FÖRV.	1595,2	1818,0	1878,0	1936,2
TOTALSUMMA	38490,5	42206,1	43944,5	45654,2
Avkastningskrav				
Servicenämnd	60,0	0,0	0,0	0,0
Primärvårdsnämnd	37,5	0,0	0,0	0,0
Avkastningskrav totalt	97,5	0,0	0,0	0,0
Skatteförstärkning		80 öre 2289,7	-	
Resultat	395,0	724,1	569,8	191,0